VIAȚA ILUSTRATĂ

ANUL II. Nr. 11 NOEMVRIE 1935

Paraclisul reședinței mitropolitane și al Academiei teologice din Sibiu

Anul II Sibiu, Noemvrie 1935 Nr. 11

VIAȚA ILUSTRATĂ

Director: NICOLAE COLAN

DE ZIUA MAIESTĂȚII SALE

REGALITATEA NOASTRĂ[1]

Popoarele respiră și trăiesc prin tradițiile lor. Forța morală care le ține în picioare este acel imponderabil sufletesc care leagă ziua de ieri de ziua de azi, pregătind puntea pe care se trece fără sguduiri spre izbânzile viitoare. Tradițiile sunt firele miraculoase cari leagă cu tortul lor nevăzut generație de generație, elaborând din ființa unui popor un bloc masiv, a cărui coheziune interioară e organică. Ca rădăcinile unui copac cari își trag din pământ fluidul lor de viață, astfel tradițiile își transmit seva hrănitoare în structura de simțire a neamului și-i multiplică puterea de rezistență. Cu cât vin mai de departe, cu cât sunt mai adânci, cu atât existența unei colectivități are mai multe garanții de stabilitate. Filosoful care spunea că guvernează mai mult morții decât viii, avea perfectă dreptate, fiindcă ce sunt sufletele noastre cu tot sbuciumul lor, dacă nu urne cari închid impulsuri moștenite dela înaintași, un val de îndemnuri dospite în păturile subconștientului și filtrate prin retortele atâtor tradiții din neam în neam? De aceea semnificarea morților e mare. Cu cât sunt mai mulți, cu atât se așterne în cumpănă mai hotărîtor testamentul trecutului. S'ar putea spune că numărul lor determină tăria noastră în funcțiune de eternitate.

Acest adevăr care e temeiul oricărei societăți omenești e valabil, firește, și la instituțiile pe care și le-a creat un organism ca să-și perpetueze viața.

M. S. Regele Carol II

Regalitatea noastră, deși înfăptuită în a doua jumătate a veacului al XIX-lea nu apare ca o formă de Stat improvizată, grație unui concurs de împrejurări favorabile. Monarhia la noi își are legitimarea în cursul veacurilor, e încadrată în tradițiile solului și se întemeiază pe-un trecut de veche strălucire, pe care azi îl continuă pe-o rază tot mai largă afirmând misiunea istorică a unui popor. În adevăr, din vremuri străvechi, odată cu simțământul unei diferențieri etnice, ideia de Stat a mijit aici la adăpostul Domnului menit să incarneze stăpânirea și apărarea moșiei strămoșești. Cele două principate prin cari a cerut cuvânt instinctul de conservare al aceleiași închegări de rasă, s'au menținut paralel, realizând până în mici amănunte aceeaș formulă de viață politică. Și într'o parte și într'alta voevodul era punctul arhimedic al așezării de Stat, girând cu personalitatea lui destinele supușilor săi. O societate patriarhală, conștientă de dreptul ei ca și de primejdiile care-o amenință, investind principiul de autoritate în conducerea Statului cu normele sacramentale ale bisericii ortodoxe, trăia și lupta crâncen subt un sceptru de domnie, trecut în conștiința obștei ca supremul atribut al harului dumnezeesc pe pământ. Curtea domnească, fie la Suceava, fie la Argeș, reprezenta aceeaș concepție a contopirii cu țara, ideia statului însăși, care cu cuviință și smerenie își avea rezonanța în sufletul tuturor. Oricine cu-

[1] Cuvântare rostită la Radio — București, cu prilejul aniversării nașterii Suveranului.

noaşte cât de cât tainele plămădirii româneşti, cine a desluşit rostul cronicilor, sau a trecut măcar pragul mănăstirilor din Bucovina, ca de sub boltitura unei cupole bizantine să-şi descifreze neamul şi să se scruteze pe sine, a simţit negreşit fiorul istoriei noastre, misterul statului teocratic, cutremurul zguduitor de veneraţie religioasă care se revărsa peste capetele celor de faţă, boieri şi prostime, în clipa când de pe scaunul domnesc răsuna dictonul: *Io Ştefan Voevod.*

Adevărat, paginile gloriei de demult, sunt străbătute la noi de acest reflex mistic al unsului lui Dumnezeu, de oglindirea Coroanei în apele adânci ale credinţii noastre religioase. Chiagul de căpetenie al strângerii laolaltă, platforma de raliare a mulţimii pentru a se împotrivi atâtor duşmănii în vremuri de urgie, este acest sentiment care chema la viaţă toate energiile moleculare ale aceluiaş organism sufletesc. Patriotismul la noi a fost deci în cursul veacurilor o derivaţiune a ideii monarhice, care s'a întărit şi a strălucit de câteori figuri excepţionale au izbutit s'o pună în valoare. Tot ce-am moştenit noi, amintiri pioase din vremuri depărtate, comoara de mândrie a unui neam, bătălii viteješti date pe atâtea fronturi, lărgiri de hotare, turnuri de cetăţi stropite cu sânge, sau biserici pe-ale căror ziduri veacurile au scris minunate frescuri bizantine, toate sunt frânturi de glorii voevodale. Pretutindeni se iveşte Domnul cu mâna lui, cu ctitoria lui, cu pecetea lui. Până şi în poveştile populare, eroii sunt împăraţi şi domniţe torc firul de aur. In acest chip de-un mileniu se întreţes aici fibrele psihologiei unui popor cu radiaţiunile principiului dinastic, de aşa fel încât acesta devine unul din criteriile fundamentale ale conformaţiei noastre spirituale. Dovada e limpede în trecut: de câte ori Coroana a fost eclipsată fie prin intrigi de boieri sau prin adversităţi din afară, odată cu întunecarea ei a intervenit şi criza noastră sufletească, deci criza statului însuşi, cu toate consecinţele. De aceea cea mai dramatică perioadă în istoria Românilor începe în ziua când centrul de greutate al existenţii noastre politice împins peste hotare, în epoca fanariotă, Coroana îşi pierde semnificaţia ei străveche.

In veacul al nouăsprezecelea a început opera de restabilire a valorilor istorice la noi.

Renaşterea naţională a reluat continuitatea de gândire pe care se aşternuse cenuşa vremurilor de retrişte, dar care nu s'a întrerupt niciodată. Gândul nostru de baştină îşi cerea reîntruparea iniţială. Din primele momente s'a înţeles că neatârnarea politică nu se poate îndeplini, decât reîntronând ideia dinastică în prerogativele ei fireşti. Era un învăţământ logic care se trăgea din uitate vremuri, dar primea şi botezul raţiunii din partea generaţiei proaspete de intelectuali apropiată de luminile Occidentului. Fenomen remarcabil, cu toate că chemările liberalismului revoluţionar agitau Continentul şi tineretul moldo-valah îşi primea cele dintâi precepte de îndrumare ideologică din Franţa, unde lozincile libertare erau la ordinea zilei, importul lor nu se înregistrează la noi în mod serios şi în tot sbuciumul de procreaţie a României moderne, republicanismul nu se iveşte decât sugrumat în ridicol, în cunoscuta aventură ilariantă dela Ploeşti. Mai mult: alături de întroducerea atâtor clişee de gândire occidentală în principatele dunărene, idealul monarhic grefat pe tradiţii locale reînvie cuceritor şi se înstăpâneşte în cugete cu-o forţă elementară. Apusul nu face decât să ne redea propriilor noastre altare: Kogălniceanu desgroapă splendorile vechiului scaun de domnie a Moldovei, Bălcescu redeşteaptă cu frenezie strălucirea voevodului Mihai, iar Eminescu călătorind cu mintea la „o mie patru sute" şi reîmpletind aureola mortului dela Putna, aşterne pe hârtie în figuri creatoare doctrina naţionalismului integral, de esenţă pur conservatoare. Românismul renăscut, îmbibat de codificările principiului de naţionalitate, afirmându-şi pentru întâia oară în mod conştient revendicările unităţii politice, dându-şi seama că pentru clădirea unui edificiu de Stat se cere o piatră unghiulară, e dela început eminamente dinastic. Din această concepţie s'a zămislit unirea Principatelor şi mai târziu, pentru a da principiului o mai mare amploare şi-o soluţie definitivă ferită de contingenţe trecătoare, s'a născut proiectul aducerii unei Dinastii străine.

Adevărul este deci, că subt imperiul tradiţiilor de veacuri renaşterea României a legitimat ideia monarhică, văzând în această formă de Stat unicul mijloc şi unica garanţie pentru realizarea unei misiuni istorice.

De aceia în clipa când a luat fiinţă Regalitatea noastră, zarul a fost aruncat pentru reînchegarea neamului într'o singură Ţară. Totul era o problemă de timp, de preparaţie şi de aşteptare. Coroana de oţel devenise simbolul unirii tuturor care se săvârşise în suflete şi nu mai cerea decât consfinţirea formală, ca un act întârziat de dreptate a istoriei universale.

De altfel evenimentele cu desfăşurarea lor n'au făcut decât să justifice acest proces normal de ridicare şi afirmare a unui popor. Cele trei domnii pe cari ni le-a dat Regalitatea românească pun în evidenţă cu o preciziune uimitoare necesităţile — am zice — biologice ale neamului, lămurind o operă de continuitate şi indicând drumul orientărilor de mâine. O simplă şi laconică înşirare a faptelor ne dă viziunea clară a realităţii. Subt cel dintâi Rege răsboiul de independenţă a

creiat România de ieri, pentru ca subt al doilea o altă jertfă de sânge să identifice granițele noastre etnice cu cele politice. Ne găsim pe-o linie ascendentă, pe-o linie dreaptă care fixează pe deasupra vălmășagului cotidian, pe seama tuturor, prieteni și vrăjmași, cu o claritate implacabilă, atât calea destinelor noastre cât și corelațiunea logică dintre Coroană și posibilitatea unei vieți naționale.

Astăzi mergem înainte pe acest drum croit de acelaș determinism care se pune în relief la fiecare pas. Mergem astfel fiindcă nu se schimbă dela o zi la alta nici comandamentele istoriei, nici psihologia unui popor.

In cel de-al treilea ipostas Regalitatea noastră își precizează răspicat obiectivele la cari tinde. După închegarea unui patrimoniu, se vizează consolidarea lui. România nouă a împlinirii etnice nu e decât o răspântie, prin care se trece spre o țintă care plutește încă departe. Ne găsim în faza primordială a unei întâlniri după veacuri chinuite în care ne-am dosit zadarnic. Totul fierbe încă, totul se mișcă, fără astâmpăr, eruptiv și haotic. Sunt îndemnuri de tresăltare nouă, sunt formule de drămuire veche, se încrucișează disonanțe, e culoare, sgomot și pitoresc, e un popor care se caută pe sine, o societate care vrea să-și elaboreze forme de viață definitivă. Firește, nivelarea atâtor asperități nu s'a desăvârșit încă. Mai stărue greșuri de-ale deslipirilor de demult, se plimbă erezii, se schițează gesturi deplasate, se strigă ca după un îndelungat mutism și se dă aspectul unui val inform și anarhic care neliniștește țara. De sigur că toate acestea sunt chinurile facerii, că energiile deslănțuite nu și-au găsit încă alvia lor și că această alergare e numai preludiul unei simțiri multiple în pragul unei stratificări care va fructifica rezervoriul nostru spiritual. Da, suntem în ajun de-a turna un conținut nou în această formă nouă, se va crea o civilizație proaspătă, rezultantă a gândirii românești integrale și unificate, care va restatornici un echilibru în suflete și va inaugura era fecundă de valorizare a atâtor forțe latente.

Iată ținta spre care tinde acest sbucium de procreație al unei lumi care-și anunță apariția.

Pentru a păstra însă un punct fix în această învălmășeală de intervertire și revizuire a valorilor, trebue ca spiritul public la noi să mențìe firul istoric, să vadă în Coroană un altar a cărui strălucire plutește peste veacuri și în purtătorul ei o ființă care personifică instinctul de viață a neamului.

•

Iată de ce astăzi, când Maiestatea Sa Regele Carol II, împlinește un nou an, sufletul românesc de pretutindeni se îndreaptă spre Domnitorul nostru și cu o depărtată rezonanță din adâncul vremurilor, atingând cripte de mănăstire, cupole de bronz ca și umile colibi țărănești, strângând într'un mănunchiu și încrederea și recunoștința unui popor, îi strigă străvechea noastră urare:

Să trăiești Măria Ta!

OCTAVIAN GOGA

ȚARA IN CARE BUBUE TUNUL

ABISINIA

Harta Abisiniei

Țara care prin evenimentele ce se desfășoară pe teritorul ei concentrează atenția întregei Europe este situată în Nord-Estul Africei între Eritrea italiană, Somalia franceză, engleză — la Nord — italiană — la Est — colonia Kenia — la Sud — și Sudanul anglo-egiptean — la Vest. Are o întindere de 1.120.400 km.² cu o populație de abia 12 mil. locuitori. Suprafața ei, de deșert spre răsărit, se ridică în podișuri înalte străbătute de văi, spre apus.

Clima acestei țări este equatorială, umedă și caldă, foarte nesănătoasă, până pe la 1800 m., mediteraniană până la 2500 m. și temperată, cu zăpadă în timpul iernii, de aci în sus.

Vegetația variază foarte mult. In regiunile cu climă equatorială găsim păduri de palmieri, bambuși și boabi, în cele cu climă mediteraniană mult grâu, porumb și orz, iar în cele mai înalte, iarbă care face posibilă mai ales creșterea vitelor.

Din cauza ploilor bogate cari țin cu lunile

şi a zăpezilor dela înălţimi, cari vara se topesc, iau naştere o mulţime de cursuri de ape — cei mai mulţi afluenţi ai Nilului, ca şi lacul Tana. Acestea fertilizează în mod deosebit pământul.

Subsolul Abisiniei încă e deosebit de bogat.

Populaţia etiopiană este un agregat din rasa neagră şi rasa cuscită, de culoare arămie, apropiată de cea caucaziană. Pe lângă acestea mai sunt un mare număr de alte popoare, aşa că aci se vorbesc peste 40 de limbi deosebite. Limba oficială este cea amarică.

Religia majorităţii populaţiei este creştină — monofizită, organizată în biserica coptă. Datează încă din sec. al IV-lea după Hristos. Sunt însă şi destui mohamedani. Unele triburi din regiunile periferice practică şi acum formele religiei primitive. Cu tot creştinismul de veacuri în Abisinia s'a menţinut sclavajul, iar cultura superioară nu e decât o prelungire a culturii egiptene.

Forma de guvernământ este monarhică, cu o ierarhie de oficianţi precis coordonată, în vârf cu negusul. Caracterul ereditar al ei prea puţin s'a putut păstra din cauza raşilor (conducătorilor) diferitelor provincii, tot atâţia pretendenţi la tron. In situaţia de azi Abisinia apare ca un fel de confederaţie a mai multor state feudale şi triburi, organizate pe baze aristocratice, republicane sau patriarhale, cari între ele diferă nu numai ca origină etnică ci şi ca limbă şi religie. Ceeace face din aceste elemente dispersate o unitate este forţa armelor reprezentată de tribul cel mai puternic şi mai capabil, *Amharas*.

A fost întemeiată în sec. III înainte Hristos de Grecii din Adulis, apoi întărită de Arabii atraşi de nevoile comerţului în Eritrea. Sub influinţa creştinismului şi a culturii semitice-greceşti face progrese evidente. Incursiunea Mohamedanilor şi luptele interne pentru dinastie au împiedecat însă acest mers. Pe aceştia îi alungă Portughezii (1543). Iezuiţii, aduşi de Portughezi, împart ţara în 2 tabere: catolicii în frunte cu negusul Susenyos şi anticatolicii. Sunt scoşi din ţară de succesorul acestuia, de Fasilides (1633), care mută totodată capitala ţării în oraşul nou întemeiat, Gondar, lângă lacul Tana. Fusese nevoit la aceasta din cauza incursiunilor tribului Galla. Poziţia negusului faţă de raşii din Amhara, Şioia şi Tigre era foarte slabă. In anul 1855 însă Kasa Theodor al II-lea, dupăce nimiceşte pe raşii de Amhara, Tigre şi Şioia se proclamă Negus Negusti (regele regilor). Theodor ajunge în conflict cu Englezii din cauza arestării unor funcţionari şi misionari ai acestora.

Expediţia trimisă contra lui îl învinge lângă Magdala (a. 1868); el însuşi se sinucide, decât să cadă prizionier. Până în a. 1872 Abisinia este teatrul unor lupte interne, când Kasai din Tigre învinge armata egipteană, supune pe Menelik din Şioia şi pe rasul din Godşam, iar el se încoronează de negus sub numele de Ioan al IV-lea.

Contactul Italiei cu Etiopia începe sub domnia acestui rege. Deşi ideea de cuceriri coloniale în această regiune se ivise mai înainte, raporturi oficiale s'au stabilit abia în a. 1884, când Englezii cer ajutorul Italiei pentru înăbuşirea unei revolte din valea superioară a Nilului. In Februarie 1885 Italienii debarcă în Massua şi-şi organizează o bază de acţiune comercială. Negusul nu-i priveşte cu ochi buni, totuşi le permite ocuparea regiunilor Cassale şi Bogos în schimbul tranzitului mărfurilor abisiniene prin Massua. Nu peste mult însă Alula, rasul provinciei Tigre, începe ostilităţile împotriva Italienilor, cari pentru a-şi asigura Massua contra incursiunilor continue ale triburilor etiopiene ocupaseră unele localităţi la 40 klm. spre sud de aceasta. Rezultatul a fost exterminarea unui detaşament de 19 mii italieni lângă colinele *Dagali.* Luptele interne din Etiopia dau timp Italienilor să organizeze teritoriile stăpânite şi să cucerească regiunile Cheren şi Asmara.

Menelik, urmaşul lui Ioan, încă în anul urcării sale pe tron (1889) închee un tratat cu Italia la *Ucciali*, prin care se pune sub protectorat italian şi recunoaşte cuceririle acesteia până la

Fortificările naturale ale Abisiniei

fluviul Mareb şi Muna. In curând Menelik protestează contra tratatului susţinând că acela nu prevede obligaţiunea ci numai facultatea protectoratului, iar misiunea italiană trimisă la curtea Negusului pentru a stabili înţelesul art. 17 din tratat a fost înşelată, pusă fiind în situaţia de a iscăli renunţarea la protectorat.

Menelik reuşind să unească pe toţi şefii regiunilor, porneşte contra Italiei (a. 1895). Urmarea a fost un şir de dezastre consecutive ale armatei italiene. La *Adua* (III. 1896) trupele italiene în retragere spre Adi-Ugri suferă o înfrângere totală. In urma acestora s'a încheiat pacea prin care se recunoaşte independenţa Abisiniei, iar pentru Italia se fixează ca hotar linia Mareb-Belesa.

Interesele tot mai accentuate ale puterilor europene în aceste părţi au dus la „acordul tripartit" (13. XII. 1906). Franţa obţinuse permisiunea de-a construi o cale ferată Djibutti—Addis Abeba (1896), Anglia încheiase un acord privitor la lacul Tana şi izvoarele Nilului, Germania un tratat comercial (1905), Italia construise o linie telegrafică Massua—Addis Abeba (1900) şi încheiase două convenţiuni referitoare la frontieră etc.

Menelik desemnase ca urmaş pe un nepot, Ligg Yasu. Adunarea naţională din 27, IX. 1916 îl detronează de teamă să nu treacă la mohamedanism şi alege pe Wosero Zeoditu, o fiică a lui Menelik şi un coregent cu drept de succesiune, rasul Tafari Makomen, strănepot al acestuia. In 1921 Ligg Yasu, încearcă recucerirea tronului, dar este bătut şi făcut prisonier. In 1928 Tafari ajunge Negus, iar din Aprilie 1930, după moartea Zeoditei, singur stăpân al Abisiniei.

Duhovnicul Impărătesei Abisiniei

Abisiniancă

Negusul Tafari a obţinut admiterea Abisiniei în Liga Naţiunilor (1923), a făcut vizite conducătorilor statelor europene, lucru necunoscut în politica Abisiniei până aci, a adus reforme îndrăzneţe menite să transforme radical viaţa ţării, a încercat îndulcirea relaţiilor cu Italia, încheind chiar un pact de amiciţie (2. VIII. 1928). Totuşi n'a putut evita incidentele dela Ual-Ual şi Afdub din cauza imposibilităţii de a delimita frontiera în Somalia.

Azi, pe câmpiile etiopiene din nou se varsă sânge, de o parte în numele unei civilizaţii şi culturi superioare, pe care poporul italian se crede chemat să o răspândească prin orice mijloace, de altă parte în numele drepturilor etnice, pe care poporul băştinaş le invocă cu disperarea condamnatului la moarte. Pe lângă acestea nevoia expansiunii teritoriale şi a unei revanşe a Italiei, interesele economice legate de stăpânirea izvoarelor Nilului, precum şi frica de a pierde heghemonia în Mediterană a Angliei au complicat destul de mult situaţia. Ce va aduce ziua de mâine, e greu de prevăzut.

LUCIAN BOLOGA

CLIPE DIN VIAȚA MAMEI LUI MIHAI VITEAZUL

Parastasul dela Cozia

La Arhanghelii din anul Domnului 1601 prinseră a plânge din zorii zilei toate clopotele sfintei mănăstiri a Coziei și a chema la biserica repaosului lui Mircea-Vodă pe toți schimnicii din partea locului, ca să se roage dimpreună cu bătrâna și jalnica maică Teofana, pentru odihna sufletului fericitului ei soț: voevodul Petrașcu cel bun și a fiilor săi Petru Cercel și Mihai Viteazul, trecuți toți trei la cele veșnice.

In licărirea luminei de dimineață se urniră cete de pustnici, cu suflete albite în veghe și închinare și se ghemuiră în corabia bisericei, ca albinele în portița coșniței. Mânile lor asprite de metanii aprinseră candelabrele cu brațe de copaci și lumânările clipeau subt boltă ca turma stelelor pe câmpia ceriului în umbreliștea amurgului. Iar gurile lor sfințite de rugăciuni îndelungate, porniră șopotul domol al parastasului, cum pornește aripa înserării zefirul moale pela poala codrului.

Călugărița Teofana, albită cum numai vremea și durerea știe albi, îngenunchea lângă icoana Mântuitorului din dreapta ușii împărătești și își picura în șoapte frânte mohoreala inimei:

— Doamne, eu smerită roaba Ta, viețuit-am viața acestei lumi deșarte. Petrecutu-mi-am în tot chipul zilele, pân'ajunsei la slăbiciunea mea în astă sfântă mănăstire, la lăcașul Sfintei Troițe. Trăit-am de-ajuns de luai și cinstitul cin călugăresc, drept plângerea păcatelor mele.

Numai cei dragi ochilor mei mi se duseră prea de vreme.

Aici șoapta ei se înecă în șuvoiul suspinului. Călugărul Gavril simțindu-i amarul prădalnic porni binecuvântarea pentru slujba parastasului și începu ectenia morților. Glasul lui duios, ca scăldat în matca jalei, se strecora ca untdelemnul printre norii sufletului.

— „Ne rugăm pentru odihna sufletului adormitului robului lui Dumnezeu: Petrașcu-Vodă, Domn al Țării-Românești".

Pomenirea numelui fostului ei soț domnesc îi răscoli tot sufletul Teofanei și durerea ei adâncă se revărsa în val de rugă tainică:

— Doamne, Tu știi că's aproape 44 de ani de-atunci. Era în seara sfântă de Crăciun. Fulgi ușori de nea troeneau cărările, cum îmi troenește mie acum durerea toate simțirile. Glasuri de colindători picurau în geamuri, cum picură în astă clipă tălăngile amarului în sufletul meu frământat. Colindătorii vesteau pacea și bună înțelegerea, ca glasul părintelui Gavril mângăerea. Dar tocmai atunci, tocmai la Sfânta Naștere a Domnului, tocmai când se bucura și ceriul cu pământul și Voevodul cu boerii săi, îl otrăvi nemernicul vornic Socol, ca să-i prădeze și tronul și avuția.

L-a otrăvit. Dar nelegiuitul n'ajunse să fie fericit.

L-a prădat. Dar făr'de noroc, ci numai ca să-și peardă capul pentru bunul cel furat.

O, Doamne, în noaptea aceea de taină, când s'aprinse steaua magilor pe ceriu, cum s'a stâns de repede viața voevodului celui blajin și cucernic! Pe când se coborau spre pământ îngerii, pe scările văzduhului, sufletul lui cel pașnic, cel înfrățit cu bunătatea, cum se înălța spre zările cele cerești, spre Scaunul măririi Tale!

El s'a înălțat la lăcașul unde nu este durere, nici suspinare, iar eu rămas-am în vâltoarea primejdiilor dimpreună cu cei doi copii mărunți. Și precum se furișează o biată căprioară prin desișul codrilor, ca să scape de prigoana vânătorilor, așa sbătutu-m'am și eu să-mi viclenesc prigonitorii pătimași și să-mi scap capul și pe-al meu și pe-al copiilor. Iar pe lângă truda mea, dreapta Ta îmi era pavăza. O, Doamne, cât de milostiv mi-ai fost Tu mie și cum m'ai mântuit din viforul năpăstuirii! O, Preamilostive, tot așa ocrotește cu bunătatea Ta părintească și sufletul soțului meu Petrașcu-Vodă, în împărăția cea cerească.

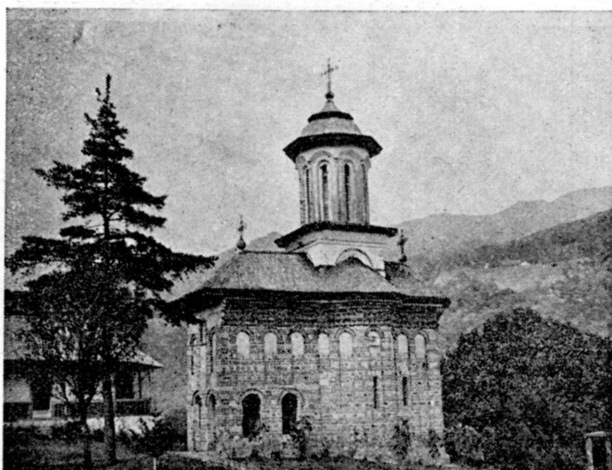
Până-și răcorea Teofana sufletul în iezerul rugăciunei, călugării cântau cucernic și când sfârșiră, părintele Gavril porni din nou ectenia, cu gingășie îngerească:

— „Incă ne rugăm pentru odihna sufletului adormitului robului lui Dumnezeu: Petru-Vodă, Domnul Țării-Românești".

Teofana auzindu-i glasul și numele de Petru, oftă dureros și șopti apoi duios:

— Era cu 16 ani în urmă. La sfânta Blagoveștenie. Pândeau prin ramuri mugurașii după zâmbetele razelor de soare, ca mugurii nădejdilor mele după razele mângăerilor cerești. Saltau voioși mielușeii pe luncile învrâstate cu covoare înflorite, cum saltă azi șerpii durerilor pe vălul inimei mele cernite! Se legănau ușor în patul lor valurile Bosforului, ca'n sufletul meu valurile suspinului pe marea amară a chinului.

In astă dalbă sărbătoare a primăverii îl scoase păgânul de sultan pe voevodul Petru-Vodă, cel cu cercel de mărgăritar în urechea dreaptă, pe fiul lui Petrașcu-Vodă, ca să-i curme zilele

Cozia: Biserica Bogdan-Voevod

tinerele. O, Doamne, cum îl smulse din iadul temniţei de scrum, cum îl târâi la ţărmul Cornului de aur şi cum îl osândi cumplit, să peară în apa mării albăstrii! Cum îi ferecară îndată călăii şi mânile şi picioarele! Cum îl înlănţuiră de-o luntre spartă şi cum mi-l avântară spre larg de mare!

O, cum pieri sărmanul îngropat subt lespedea valurilor! Cum îi pescuiră apoi trupul învineţit şi cum îl despoeară de piele, ca s'o umple cu paie şi s'o facă danie nelegiuitului Mihnea-Turcitul, ca preţ al lăpădării acestuia de sfânta lege creştinească!

Doamne, Dumnezeul părinţilor noştri, Tu odihneşte-i sufletul Voevodului lângă cel al tatălui, în verdeaţa raiului.

Călugării-i pricepeau furtuna inimei şi de aceea-şi stropeau mai mult cântarea cu mireasma mângăerii. Glasul părintelui Gavril prinse a pluti a treiaoară subt larga boltă mănăstirească:

— „Incă ne rugăm pentru odihna sufletului adormitului robului lui Dumnezeu: Mihai, zis Viteazul, Domnul Ţării Româneşti şi al Ardealului şi al Moldovei“...

La amintirea lui Mihai maica Teofana isbucni ca torentul muntelui:

— O, Doamne, Dumnezeule din cer, sunt numai trei luni de-atunci! Dela întâia Duminecă de după sfânta Obrejanie. Dela ziua aceea neagră ca fărădelegea, în care căzut-a nu numai drag fiul meu Mihai, ci şi stâlpul creştinătăţii!

Cum jurase el de hotărât pe sfânta Cruce, că-şi va vărsa şi sângele pentru legea lui Hristos! Şi cum s'a prăbuşit de jalnic! Ca un stejar isbit de trăznet şi rupt din brâu de vijelie. Zăcut-a gol, culcat în ţărâna de pe Câmpia Turzii, acela de care se cutremura Stambulul. Plin de rană şi de sânge, acela care umplut-a stema Ţării de slavă şi steagul Neamului de strălucire. Cu capul hăciuit de trup, acela pe care braţul Tău Doamne înălţatu-l-a de căpetenie şi a Muntenilor şi a Ardelenilor şi a Moldovenilor. De ocara streinilor, acela care fost-a mândria şi fala creştinilor. Pân' se milostiviră câţiva creştini din partea locului şi trupul lui pângărit îl pristăviră cu mâni spălate'n ocinaşe, cu sicriu de creangă verde, cu clopote de grindină, cu prohodul vântului, cu bocetul crângului, cu praporii norilor, cu făcliile fulgerelor şi cu tunurile trăznetelor.

O, Doamne, Dumnezeule al milostivirii, aşează-i sufletul lui lângă cel al tatălui şi al fratelui şi-i dă iertare de păcate şi fă-l părtaş la bunătăţile Tale minunate.

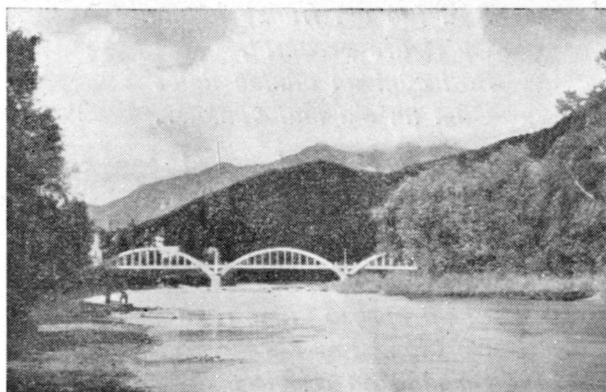
Jalea slavei celei apuse înmuie şi glasul călugărilor cântăreţi. Irmoasele lor s'amestecară cu pârâiaşele lacrimilor. Părintele Gavril abia putu începe în suspin:

— Incă ne rugăm pentru mila, viaţa, pacea, sănătatea roabei lui Dumnezeu: Doamna Stanca, nemângăiata văduvă a Domnului Mihai-Vodă, roabă azi streinilor în temniţa Făgăraşului, dimpreună cu fiica sa Domniţa Florica şi cu coconaşul ei Nicolae-Petraşcu.

Maica Teofana cu sufletul fript de dorul norei sale nenorocite şi nepoţeilor săi obidiţi, îşi topi toată povara inimei în fărâma de rugăciune:

— Părinte Sfinte, mare este vrerea Ta şi atotputernic ajutorul Tău! Auzi-i şi milueşte-i pe cei dragi ai mei, pentru suspinul sărăciei lor şi pentru plângerea mea din zi şi noapte şi pentru rugăciunile cinstiţilor părinţi din astă sfântă mănăstire a Coziei. Tu scoate-i din ţara de robie şi-i povăţueşte în ţara lor de moştenire. Şi-aici îngerul Tău să lumineze calea lor spre zare plină de lumină. Iar pe nepoţelul Petraşcu învredniceşte-l să învoiască şi să sporească mărita slavă a tatălui...

A. NANU

Valea Oltului: Podul dela Călimăneşti

Tânguiri în plină toamnă

E toamnă, toamnă plină. Nu zic nimic, nimic...
Mă resemnez la gândul acesta trist și mic,
Dar să nu-mi cereți, prieteni, să fiu bine
[dispus!
Cum aș putea fi vesel când soarele s'a dus,
Cum aș putea surâde când rândunica știu
Că a plecat și'n urmă-i rămas-a cuib pustiu,
Când vin din miază-noapte, mereu sălbatici
Și'n fiecare noapte ne părăsesc cocori, [nori
Când lampagiul serii aprinde pe trotoar,
Cu palida-i lumină de plâns, un felinar,
Când văd, de când e toamnă, ferestre lumi-
[nate
Curând după amiază, pe uliți neumblate,
Când piere frumusețea grădinilor în floare?
Să tac, să sufăr chinul naturii care moare?
Dar drama asta tristă cu desfrunziri de pom
Mă mișcă și mă doare ca moartea unui om...
Cum aș putea fi vesel? Spune-ți și voi, fiți
[drepți,
Doar mă cunoașteți bine și sunteți înțelepți
Și știți că o simțire așa cum e a mea
Se'ndoaie și se plânge când vine vremea rea.
Vai, n'am să ies din casă decât la primăvară;
Voiu astupa fereastra și'n fiecare seară,
Doar sub lumina lămpii, la masa mea de
Inchipui-voi vara la raza unui vis... [scris,

P. POSSA

PĂDURII

Ah cum aș vrea, pădure,
Să fiu în locul tău,
Să simt tăcerea sfântă
Eternă'n pieptul meu...

Să văd, ca în poveste,
Cum mirele meu drag
Venind își pleacă fruntea
Sub bolțile de fag...

Să-i fac din frunze leagăn
Cu floare presărat,
Să-i cânt un cântec dulce
Cum nu s'a mai cântat...

Să stea chiar și zefirul
Din calea lui de flori,
Să stea și frunza'n plopii
Deapururi șoptitori...

Și să opresc chiar raza
Ce blând l-ar săruta,
Să simt că fericirea
E-o clipă, doar a mea...

DAFNA-BLAGAIANA

SE REPETĂ ISTORIA?

O precursoare a Ligii Națiunilor

Disperatele silințe ale areopagului internațional dela Geneva de a soluționa la masa verde diferendul italo-abisinian, au fost încununate de-un insucces răsunător. Comitete și paracomitete — de trei, de cinci, de treisprezece, de cincisprezece (mai știți și altele?) — au asudat de-atâtea discuții menite să canalizeze pe albia păcii impetuozitatea unui popor ce mustește de neastâmpăr și vigoare, când Italia și-a manifestat vădit și din vreme intenția de-a nu recunoaște altă albie pe care să se scurgă nevoia ei de expansiune decât țeava de tun. Din această încăierare — în care încăierații erau Liga Națiunilor și Italia — ultima a ieșit deocamdată victorioasă. A știut să fie hotărâtă atunci când Liga Națiunilor se încurca în păpurișul pertractărilor. Unde au ajuns lucrurile, o știm cu toții. Undeva departe, sub bătaia nemiloasă a soarelui african, bubue tunul, se vaieră văzduhul de mugetele avioanelor și mitraliera toacă în carne neagră exotică. Iar dacă te încumeți să judeci insuccesul diplomaților întruniți la Geneva, ești ispitit a-l pune pe seama neîncrederii cu care e înconjurată tot mai insistent utopica instituție de pace. Neîncredere pe care o cultivă statele naționaliste, statele „de mână tare" ale Europei și care câștigă mereu teren.

Cică Geneva ar sluji unor interese pe cari „lumina zilei" le-ar ucide, cărora bezna şi umbra le sunt prielnice ca să lucreze. Punctul nostru de vedere l-am exprimat modest şi sincer acum câţiva ani, când spuneam undeva că la pompoasa masă verde a Genevei lipseşte *Hristos*. Afirmaţia aceasta poate părea multora prea simplistă, chiar naivă. E interesant însă un lucru: Liga a mers de-atunci din poticneală în poticneală, „a călcat în străchini" şi părerea noastră, deşi am mai îmbătrânit, nu s'a modificat câtuşi de puţin, n'avea de ce să se modifice. Dimpotrivă, timpul ne-a dăruit curajul de-a spune răspicat, că scaunul de pe care ar trebui să prezideze Hristos, e usurpat de cel mai înverşunat duşman al său, uzurpatorul idealului păcii însuşi. Vă rog să nu puneţi decât în spatele acestei convingeri dispreţul mândru al unei Germanii plecată „acasă" cum a plecat, nici orgolioasa nepăsare a Italiei, decisă să-şi facă dreptate sau să moară, peste capul policefal al Genevei despopulate de atâtea state mari (Germania, Japonia, Statele-Unite ale Americii chiar!).

Astfel stând lucrurile, nu ştim de ce ne simţim îndemnaţi să anticipăm o apropiere între destinul Ligii Naţiunilor şi soarta tragicomică a unei instituţii similare ei. Similare, întrucât a fost întemeiată cu acelaş scop, pusă în slujba aceluiaşi ideal ca şi sora ei din zilele noastre.

Povestea o cunoşteam. Fără amănuntele înduioşătoare şi picante totodată în care ne-o prezintă învăluită cartea de concepţie şi structură apocaliptică a unui neamţ sectar, care, spre deosebire de sectarii cari mânuesc plaivasul la noi în ţară, are avantajul de-a fi inteligent şi cult: Paul Drinhaus — In der Entscheidungsstunde; (Hamburg etc. pag. 37 urm.). O lăsăm să urmeze.

La invitaţia Olandei, s'au întrunit la Haga în Maiu 1899, reprezentanţii aproape ai tuturor statelor Europei, Americii şi Asiei. S'au pus acolo bazele unei curţi de arbitraj, care să preîntâmpine, să evite declararaţiile de răsboiu pripite şi nesocotite. Americanul Andrew Carnegie a donat suma de 6 milioane mărci, din care să se edifice un cămin pe seama birourilor acestei curţi.

In şedinţele din 1899—1914 n'a intervenit nici o neînţelegere între părţile contractante. S'au încheiat totuşi 360 tratate între singuraticele popoare. Nu lipseau nici manifestaţii emoţionante, prilejuite de acest eveniment. Cu un splendid entuziasm o mulţime de ofiţeri de pretutindenea, oameni definitiv — se părea — câştigaţi pentru mărita idee, au depus săbiile şi au lăsat să se făurească din oţelul lor un *plug al păcii*, care e depus în muzeul din Berna. La una din şedinţele curţii s'au oferit chiar, delegaţilor, mici pluguri de podoabă, ca semn că sabia ucigătoare a fost prefăcută în instrument de pace. Cu toate acestea lumea a continuat să fie cum fusese şi mai înainte. Neîncrederea şi bănuiala făceau şi după aceea o şi mai splendidă carieră. Asta încă în vremece palatul curţii de arbitraj, pentru care pomenitul mecenate american a pompat milioane grele din opulentele sale economii, se afla în construcţie. Un raport al unui mare ziar francez („Le Matin") din vremea aceea, asupra mersului lucrărilor de construcţie a palatului în chestie, e prea semnificativ ca să nu-l reproducem (după cartea numită). Iată-l!

Construcţia palatului păcii din Haga merge vârtos înainte; lucru care-i cât se poate de neliniştitor. Căci cu această clădire a păcii a început o stare de lucruri deadreptul fatală. Dovadă:

Când a fost hotărâtă fundarea ei a început răsboiul Burilor.

Când planurile de construcţie au fost aprobate, a isbucnit răsboiul ruso-japonez.

In timpul aşezării pietrei fundamentale, cade călătoria Kaiserului Wilhelm II la Tanger şi începutul neînţelegerilor asupra Marocului.

Când a fost isprăvit etajul I, Austria a luat Turciei Bosnia şi Herţegovina.

Când a fost isprăvit etajul II, diferendul franco-german în chestiunea marocană a luat proporţii îngrijorătoare. Dupăce a fost pus sub coperiş, a isbucnit răsboiul italo-turc. „Urmăresc cu teamă celelalte lucrări la acest palat. Căci cu cât se apropie de sfârşit construcţia lui, cu atât mai rea devine situaţia" — scrie ziaristul respectiv.

Intr'adevăr, când la 28 August, 1913 palatul a fost inaugurat, abia câteva guverne europene au fost reprezentate la solemnitate. Ironia era la culme: în August, 1914 a isbucnit răsboiul cel mare. Dupăce a fost salutat de încăierări mai mărunte pe măsură ce se ridica văzând cu ochii, când să fie dat menirii lui, canonadele tunurilor au îngropat pentru totdeauna nădejdile ce i-au ursit la leagăn. In zăpăceala cea mare pricinuită de începutul groaznicului răsboiu, o mână batjocoritoare mai

Dl Beneş, ministrul de externe al Cehoslovaciei, actualul preşedinte al Societăţii Naţiunilor

avu atâta tărie ca să scrie pe poarta artistic sculptată a palatului, anunțul cu care Cromwell prăpădise cândva o democrație flecară și criminală: „De vânzare sau de închiriat!“

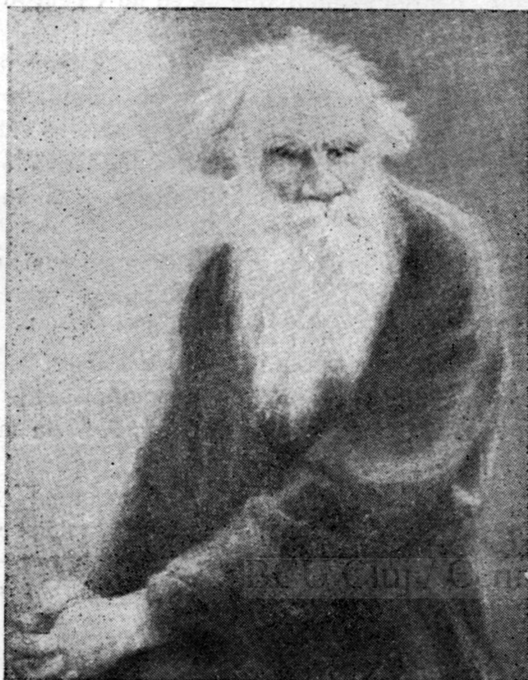
Nu vă întrebați cu mine: oare aceeaș soartă o paște și pe Liga Națiunilor?

Și nu spuneți: să ne ferească Dumnezeu?!

GRIGORIE T. MARCU

DIN LEON TOLSTOI

PENTRU CE?

Leon Tolstoi

VI

Maiorul, bun de inimă, se întrepuse să capete Migurski voie dela autoritățile mai înalte să se căsătorească. Au chemat un preot catolic din Orenburg și s'au căsătorit. Nevasta comandantului batalionului a fost nașa, unul din elevi purtă icoana sfântă și Brzozovski, polonul exilat, a fost fratele de mire.

Oricât de ciudat s'ar părea aceasta, Albina își iubea bărbatul pătimaș, de cunoscut însă nu și-l cunoștea deloc. Firește, în omul viu din carne și din oase găsi ea multe amănunte de toate zilele și prozaice, ceeace nu se arăta în chipul ce-l purtase și crescuse în fantezia ei. Dar tocmai fiindcă era om ca toți oamenii, din carne și din oase, găsi într'ânsul și multă bunătate și simplitate, care lipsește în orice închipuire abstractă. Auzise ea dela prietini și cunoscuți despre vitejia lui în răsboiu și știa cu câtă inimă s'a purtat când și-a pierdut averea și libertatea, de aceea și l-a închipuit ea ca pe un erou, care trăiește vecinic o viață înălțată și eroică. In realitate însă ieși la iveală că este un mielușel blând, pe lângă toată puterea sa fizică extraordinară și pe lângă toată vitejia sa, un om de toate zilele, gata să spună glume nevinovate, încă tot cu acelaș surâs copilăresc împrejurul gurii sale sensuale, încadrate de barba-i și mustața-i blondă, scurtă, cu acelaș surâs, care o fermecase încă în Rozauka, cu aceeaș pipă, care nu se stingea niciodată, în gură și pe care în decursul timpului cât a purtat copilul, cu mare greu a putut-o suferi.

Și Migurski abea acuma învăță să cunoască pe Albina, abea acum cunoscu în Albina pentru întâia dată femeia. După femeile pe cari le cunoscuse înainte de căsătoria sa, nu putea să cunoască femeile. Ceeace cunoscu cu ajutorul Albinei, îl puse în uimire și l-ar fi desamăgit mai curând în privința femeii în general, de nu l-ar fi înlănțuit de individualitatea Albinei un simțământ de înaltă gingășie și recunoștință. Față de Albina, ca femeie, simțea o pogorâre, o afabilitate dulce, cam ironică, dar față de Albina ca Albina nutrea nu numai simțământul unei iubiri pline de gingășie, ci și pline de admirație și a conștiinței unei datorii ce nu se poate răsplăti vre-odată, față de victima sa, care-i oferise în dar o fericire nemeritată.

Cei doi erau fericiți în urma dragostei lor. In timp ce-și îndreptau întreaga lor putere într'acolo, ca să se iubească unul pe altul, se simțeau streini între oameni ca doi călători cari și-au pierdut calea în mijlocul iernii și sunt siliți să înghiețe, de aceea se încălzesc reciproc. Viața fericită a lui Migurski și a Albinei află nutremânt, pe lângă aceea, și în urma interesului adus de Ludovica, doica, cea care era supusă ca o sclavă stăpânei sale, era plină de abnegațiune, care mormăia vecinic plină de bunătate, hazlie în felul ei, amorezată în toți bărbații. Și copiii l-au făcut fericit pe Migurski. După un an a văzut lumina zilei un băiat, după alt an și jumătate o fetiță. Băiatul semăna leit mamei sale: aceiași ochi, aceeaș sburdălnicie și grație. Fata era o ființă sănătoasă, drăgălașe.

Nefericiți îi făcea însă depărtarea cea mare de patrie și, mai mult decât aceasta, povara stării lor neplăcute, înjositoare. Mai cu seamă Albina suferea de înjosirea aceasta. El, Iusek, un erou, idealul unui bărbat, trebuia să stea smirna, soldățește, în fața fiecărui ofițer, trebuia să facă exerciții cu pușca, să stea de gardă și să asculte fără să crâcnească.

Veştile pe cari le căpătau din Polonia, erau şi ele apăsătoare. Aproape toate rudeniile lor şi aproape toţi cunoscuţii au fost trimişi în exil sau au pierdut totul, sau şi-au căutat scăparea în străinătate. In ceeace priveşte pe ei doi, nu se putea prevesti de loc sfârşitul stării lor nenorocite. Fură zadarnice toate încercările spre o agraţiare sau chiar numai spre o alinare a nefericitei lor sorţi, o înaintare la rangul de ofiţer. Nicolae Paulovici ţinea reviste militare, părăzi, exerciţii militare, cerceta baluri mascate, se hârjonea cu măştile, alerga nebuneşte, fără nici o cauză, prin Rusia, dela Ciugaiev la Novorossiisk, dela Petersburg la Moscova, spăimântând poporul şi alergând caii până erau gata-gata să-şi dea sufletul; îndată ce se hotăra însă câte un îndrăsneţ să-i facă un raport şi să se roage pentru îmbunătăţirea pedepsii dekabriştilor sau Polonilor exilaţi, cari sufereau pentru aceeaş iubire de patrie, pe care Nicolae Paulovici însuş o preamărea, ţarul îşi scotea pieptul afară, îşi aţintea privirea-i plumburie asupra vreunui obiect care-i venea tocmai în cercul vederii sale şi zicea: „Să servească mai departe! Ar fi prea de vreme!“, ca şi când ar fi ştiut când nu este prea târziu şi când a sosit vremea potrivită. Şi întreagă ceata care-l încunjura, generalii, şambelanii şi cu femeile lor, cari trăiau din aceea că umblau lela împrejurul lui, admirau nespus de marea agerime de minte şi înţelepciune a acestui mare om.

În general însă în familia Migurski era totuşi mai multă fericire decât nefericire.

Au petrecut astfel cinci ani de zile. Fără de veste îi ajunse o nenorocire grozavă, neaşteptată. Mai întâi se îmbolnăvi fetiţa lor cea mică şi două zile după aceea, băiatul; trei zile încheiate era cuprins ca de jeratec, în fierbinţeli şi nefiind ajutor medical în apropiere muri în ziua a patra. După două zile muri şi fetiţa.

Şi dacă nu s'a înecat Albina în râul Ural, a fost fiindcă nu-şi putea închipui fără de groază starea bărbatului ei, când ar fi aflat că şi-a luat viaţa. Grea i-a fost însă viaţa de-aci înainte. Altedăţi aşa de activă şi de cu grije la toate, sta acum ceasuri întregi lăsând în grija Ludovicii purtarea gospodăriei; nu făcea nimic în decursul ceasurilor acestora, ci se uita ţintă, tăcând, la lucruşorul pe care-l ochise tocmai, sau sărea deodată'n sus, alerga în odaia-i de dormit, pentruca să plângă acolo fără de răspuns la mângâierile bărbatului şi ale Ludovicii — cu singura dorinţă de a fi numai ea în odaie.

Vara mergea la dâlmele de pământ ale copiilor ei şi sta acolo, sfâşiindu-şi inima cu aducerile aminte după cele trecute şi cu gândul că ce s'ar fi putut alege din copiii ei. Cu deosebire o chinuia gândul că i-ar fi putut rămânea copiii în viaţă dacă ar fi locuit la oraş, unde ar fi avut la îndemână ajutor medical. „Pentruce? Pentruce?“ se întreba ea mereu. „Iusek şi cu mine nu dorim altceva decât ca să poată trăi cum s'a născut şi cum au trăit moşii şi strămoşii lui, eu n'am iară altă dorinţă decât să fiu lângă dânsul, să-l iubesc, să-mi iubesc copiii şi să mi-i cresc mari!

„Şi mi-l chinuiesc din bun-senin, îl alungă în exil, mie apoi îmi răpesc ce am eu mai scump pe lume. Pentruce? Pentruce asta?“ întreba ea pe Dumnezeu şi pe oameni. Şi nu-şi putea închipui că e cu putinţă să se poată răspunde cu ceva întrebării acesteia. Fără de răspuns însă nu mai era viaţă şi viaţa ei ajunsese, într'adevăr, să stea pe loc.

Biata ei vieţuşoară din exil, pe care se pricepuse de mai'nainte să o împodobească cu gustul ei de femeie şi cu drăgălăşia ei, ajunse acuma de nesuferit nu numai pentru dânsa dar şi pentru Migurski, care suferea pentru dânsa şi nu ştia cum să-i sară'ntr'ajutor.

VII

În vremea aceasta atât de grea pentru amândoi Migurski, sosi în Uralsk Polonul Rosolovski, care fusese încurcat într'un plan grandios de revoltă şi de fugă, plan croit de preotul Sirocinski, exilat pe atunci în Siberia.

Rosolovski, care întocmai ca Migurski şi mii de alţi tovarăşi de suferinţe exilaţi în Siberia, fiindcă voiau să trăiască ca ceeace s'au născut, adecă Poloni, fusese încurcat şi el în planul răscoalei şi fugi; căpătase din pricina aceasta ca pedeapsă o bătaie de beţe şi târât cu puterea, ca un soldat de rând, în acelaş regiment în care servea şi Migurski. Rosolovski, mai'nainte profesor de matematică, era un bărbat înalt de statură, slab, cu ţinuta plecată, cu obrajii scofâlciţi şi ochii întunecaţi.

Din seara dintâi începând, după sosirea sa la Migurski, stând la masa de ceai, povesti Rosolovski cu glasu-i încet, liniştit, de bas, despre complotul pe care a trebuit să-l ispăşească atât de grozav. Complotul a constat din aceea că Sirocinski organizase o societate secretă, răspândită în întreagă Rusia, cu scopul ca cu ajutorul Polonilor cari aparţineau regimentelor de cazaci şi de linie, să răscoale pe soldaţi şi pe prisonieri, să aducă pe coloniştii exilaţi la hotărîrea de a proclama revoluţia, să se facă stăpână pe artileria din Omsk şi să-i elibereze pe toţi.

— Dar bine, ar fi fost asta cu putinţă? — întrebă Migurski.

— Taman aşa cum ţi-o spun, totul era gata — zise Rosolovski, privind întunecat înaintea sa şi le povesti, încet, pe îndelete, întreg planul de eliberare cu toţi paşii de precauţiune între-

prinşi, dacă n'ar fi reuşit scăparea conjuraţilor. Succesul era sigur de n'ar fi tradat cauza doi mizerabili. Sirocinski era, după părerea lui Rosolovski, un om genial şi de o mare putere a spiritului. A şi murit ca erou şi ca martir. Rosolovski le povesti cu glasul său adânc, liniştit, amănuntele omorîrii lui Sirocinski, la execuţia căruia a trebuit să ia şi el parte, la porunca prea înaltă a superiorilor săi, cu toţi cei cari au fost amestecaţi în proces. Au aşezat două batalioane de soldaţi în două rânduri, ca să formeze o uliţă. Fiecare soldat avea în mână un băţ mlădios, care trebuia să fie, după porunca prea înaltă, aşa de gros, ca numai trei beţe de acestea să'ncapă pe gaura ţevii unei puşti. Mai întâi au adus în faţa lor pe doctorul Szakalski. Era dus de doi soldaţi, şi aceia cari purtau beţele l-au lovit pe spatele gol, când a ajuns înaintea lor. L-am văzut numai când s'a apropiat de locul unde mă aflam. Până atunci am auzit numai ropotul tobelor, mai apoi însă, când am auzit şi şuieratul beţelor şi larma pricinuită de loviturile lor pe trup, am ştiut că se apropie de mine. Şi am văzut cum îl târau doi soldaţi legat de puşti şi cum înainta dânsul, tremurând şi întorcându-şi capul când într'o parte, când într'alta. Când l-au adus pe dinaintea noastră am auzit cum le spunea medicul rus soldaţilor: „Nu loviţi tare — fie-vă milă de el!"

Dar ei îl loveau într'una şi când l-au purtat pentru a douaoară pe dinaintea noastră, nu mai putea umbla, ci trebuiau să-l târască. Spatele lui avea o înfăţişare înspăimântătoare. Am închis ochii. Căzu mototol şi l-au dus pe sus. Mai apoi au adus pe al doilea, pe al treilea, pe al patrulea. Toţi au căzut istoviţi de puteri, pe toţi i-au dus dela locul de osândă, pe unii lipsiţi de conştiinţă, pe alţii de jumătate morţi — iar noi trebuia să stăm toţi acolo şi să privim la ei. A ţinut aşa şase ceasuri încheiate — de des de dimineaţă până la ceasurile două, după prânz. Ultimul care a venit la rând a fost Sirocinski. Nu-l văzusem de mult şi nici nu l-aş fi recunoscut, aşa îmbătrânise. Faţa-i plină de creţe, rasă, era palidă şi verzuie. Trupu-i desgolit era slab, galben, coastele-i ieşeau tare la iveală peste părţile scăzute ale stomacului. Merse întocmai ca şi ceilalţi, tremură la fiecare lovitură şi ridică capu'n sus, dar nu suspina, ci se ruga cu glas tare: „Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta!"

— Am auzit-o cu urechile mele — zise repede Rosolovski cu glas răguşit; închise gura şi răsuflă greu pe nas.

Ludovica, stând la fereastră, începu să plângă cu sughiţ, acoperindu-şi ochii cu batista.

— De ce ne povesteşti lucrurile astea? Bestiile sunt bestii! — strigă Migurski şi — aruncând pipa laoparte — sări'n sus de pe scaun şi se plimbă cu paşi grăbiţi prin odaia de culcare, întunecată. Albina sta ca împietrită, cu ochii aţintiţi spre colţul întunecat al odăii.

VIII

În ziua următoare Migurski fu uimit de înfăţişarea nevestei sale şi se miră când — întors acasă dela exerciţii — îl primi Albina, ca odinioară, cu pasul uşor şi cu faţa îmbrăcată în raze de soare şi îl duse în odaia de durmit.

— Ascultă-mă, Iusek!

— Te-ascult. Ce-i?

— Mi-am frământat mintea noaptea 'ntreagă cu ce ne-a povestit Rosolovski şi am ajuns la hotărîrea că nu pot trăi aşa, că nu mai pot trăi *aici* aşa. Nu pot! Mai bine vreau să mor, dar nu rămân aici.

— Ce ne facem atunci?

— Să fugim.

— Să fugim? Cum?

— M'am gândit la toate. Ascultă — şi i-a descris pe larg planul, pe care-l ţesuse noaptea trecută. Planul îi era următorul: Migurski el trebuia să părăsească într'o seară casa şi să-şi lase pe ţărmul Uralului mantaua şi pe manta o scrisoare, în care să fi scris că-şi ia viaţa. Îndată au să priceapă toţi că s'a înecat însuşi. O să-l caute, mai apoi au să facă arătare despre cele întâmplate. El să se ţină ascuns. O să-l ascundă ea aşa ca să nu-i poată da nimeni de urmă. Dupăce se vor potoli însă toate, au să fugă amândoi.

În clipa dintâi i s'a părut lui că nu se va putea duce la îndeplinire ideea ei, dar spre seară, dupăce l-a asigurat ea atât de cu patimă şi plină de siguranţă că e realizabilă, începu să-i dea şi el în voie. Pe lângă aceea mai era el aplecat să-i dea dreptate şi din cauză că pedeapsa pentru fuga nereuşită, dacă ar fi nereuşită, ar fi fost aceeaşi ca cea descrisă de Rosolovski, dar pe dânsul, pe Migurski ar cădea, dacă le-ar reuşi însă i-ar fi eliberat şi fiindcă vedea prea bine cât de greu îi cădea ei viaţa aici, după moartea copiilor ei.

Rosolovski şi Ludovica ştiau şi ei de planurile lor şi după multe desbateri, schimbări, îmbunătăţiri au stabilit planul fugii. La început voiră ca Migurski, îndată ce se va fi constatat înecarea sa, să o ia singur pe jos şi să fugă. Albina i-ar fi mers cu trăsura pe urmă şi l-ar fi luat cu ea într'un loc hotărît de mai'nainte. Acesta a fost planul dintâi. Mai târziu însă, dupăce le-a raportat Rosolovski despre toate încercările de a fugi din Siberia în cei din urmă cinci ani (în decursul acestui timp unul singur a fost norocosul, căruia să-i fi reuşit fuga), propuse Albina altceva şi anume

ca Iusek ascuns în trăsură să plece cu dânsa și cu Ludovica la Saratov. Dela Saratov însă să meargă de-alungul țărmului râului Volga îmbrăcat în haine mincinoase și să se îmbarce într'un loc anumit în luntrea pe care va închiria-o Albina în Saratov, ca să plutească mai apoi amândoi pe Volga până la Astrahan și să ajungă, trecând Marea Caspică, în Persia. Cu planul acesta au consimțit toți, chiar și organizatorul principal Rosolovski; era numai o singură greutate la mijloc: cum vor putea să aducă o scobitură așa de mare în trăsură, ca să nu atragă luarea aminte a autorităților asupra sa și care — totuși — să poată adăposti o ființă omenească într'ânsa. Când Albina spuse lui Rosolovski, după o vizită a mormintelor copiilor ei, cât de greu îi cade să lase rămășițele scumpe ale copiilor în pământ străin, acesta zise, dupăce se gândi puțin:

— Roagă-te de autorităţi să-ţi dea voie să iai cu dta sicriele copiilor — că au să te lase.

— Nu, nu vreau, n'o pot! — strigă Albina.

— Roagă-te. Atât. Nu trebue să luăm sicriele cu noi, făr'o să facem o ladă mare și'n lada aceasta o să ascundem pe Iusek.

In clipa dintâi aruncă dela sine Albina planul acesta, atât îi fu ei de neplăcut să lege o înșelăciune de amintirea copiilor ei; când aprobă însă, vesel de tot, Migurski proiectul, se alătură și ea la dânsul.

Astfel se țesu planul următor: Migurski are să facă tot ce-i va sta în putință ca să convingă pe comandant că s'a înecat. Indată ce se va fi constatat moartea sa, va trebui să înainteze Albina o rugare, să i se încuviințeze, după ce bărbatul și copii ei au murit, întoarcerea în patrie, împreună cu trupurile moarte ale copiilor ei. După ce va fi în stăpânirea acestei permisiuni, o să se prefacă, ca și când ar desgropa din morminte sicriele, dar vor lăsa sicriele la locul lor de mai'nainte, în schimb însă au să-l aducă pe Migurski în lada pregătită.

Au să pună lada pe o tarantă[1] și au să călătorească astfel la Saratov. La Saratov au să se îmbarce într'o luntre. In luntre are să iasă Iusek din ladă și au să treacă Marea Caspică, iar de acolo spre Turcia sau spre Persia, unde vor fi, în sfârșit, liberi.

IX

Mai întâi își procurară, sub pretext că pleacă Ludovica spre casă, o tarantă. Apoi începură să construiască o ladă, în care aveai putința să zaci, fără să te îneci, nu-i vorbă ghemuit tare, și din care puteai să ieși și să te vâri înapoi, repede și pe nebăgate'n seamă. Toți trei — Albina, Rosolovski și Migurski — combinară lada. Insemnat a fost mai cu seamă ajutorul lui Rosolovski, care era un dulgher iscusit. Lada era construită astfel încât putea fi pusă în dos, la spatele coșului trăsurii, între prăjini, strânsă de coș; păretele lăzii însă putea fi dat la o parte pe podeaua tarantei. Afară de aceea au mai sfredelit și găuri pentru respirat în ladă și lada mai avea să fie acoperită de sus și de pe margini cu o rogojină și legată cu funii. Ca să intri sau să ieși din ladă trebuia să treci prin tarantă, în care era un loc de șezut anume.

După ce au isprăvit taranta și lada, înainte de a fi dispărut Migurski, Albina se duse ca să pregătească autoritățile, la maiorul și-i povesti că bărbatul ei ar fi cuprins de melancolie și că ar fi încercat să se sinucidă, încât îi este teamă de viața lui și că-l roagă să-i încuviințeze un scurt concediu. I-a venit foarte bine la îndemână Albinei talentul ei dramatic. Neliniștea și frica pe cari le oglindise în față, vorbind, au fost așa de naturale, încât maiorul rămase atins de pășirea aceasta a ei și-i promise că va face tot ce-i va sta în putință. După aceea Migurski compuse o scrisoare pe care aveau să o găsească în îndoitura mânecii mantalei sale pe țărmurul râului Ural; se duse mai apoi în ziua hotărâtă, la râu, așteptă să se întunece, își dete hainele jos, puse mantaua cu scrisoarea pe țărm și se'ntoarse pe sub ascuns acasă. In podul casei, care era închis cu un lacăt, avea un loc pregătit de mai'nainte. Noaptea trimise Albina pe Ludovica la maiorul, ca să-i spună că bărbatul ei, care a părăsit casa de douăzeci de ceasuri, nu s'a întors încă înapoi. Dimineața i-au adus scrisoarea bărbatului ei și cu aceasta în mână s'a dus ea, prefăcându-se că e cuprinsă de cea mai mare desnădejde și cu lacrimi'n ochi, la maiorul.

După o săptămână, Albina înaintă o rugare ca să capete permisiunea de a se întoarce acasă, în patrie. Jalea pe care o arăta în față zgudui pe toți câți o văzură. Toți compătimeau pe nefericita mamă și soție. După ce fu încuviințată plecarea ei, înaintă a doua rugare ca să aibă voie să-și scoată din morminte copilașii și să și-i ducă cu ea.

Autoritățile s'au mirat de gingășia aceasta prea mare și i-au încuviințat-o și pe aceasta.

In seara zilei următoare merseră Rosolovski cu Albina și Ludovica într'o teleagă închiriată, cu lada, în care aveau să fie puse sicriele copiilor, spre cimitir, la groapa copilașilor. Albina îngenunchiă în fața lor, se rugă, se ridică în curând, își uscă lacrimile și zise întoarsă spre Rosolovski:

— Fă ce e de făcut — eu nu sunt în stare,

[1] Taranta este o trăsură, ale cărei două părechi de roți sunt împreunate cu două prăjini lungi, elastice, pe cari se odihnește (la mijloc) coșul trăsurii.

și plecă laoparte. Rosolovski și Ludovica ridicară piatra de pe morminte și scurmară cu sapa păturile lor de deasupra, așa că se părea ca și când ar fi scos sicriele. După ce au făcut toate acestea, chemară pe Albina să se apropie și se întoarseră cu lada încărcată cu pământ acasă.

Sosi și ziua hotărâtă a plecării lor. Rosolovski se bucura fiindcă aproape întreagă întreprinderea părea sfârșită norocos. Ludovica pregătise pentru drum prăjituri și repetându-și iubitele-i cuvinte „Iak mame kocham" spunea că stă să i se spargă inima de bucurie și de teamă. Migurski se bucură de eliberarea sa din pod, unde zăcuse mai bine de o lună de zile, dar și mai mult se bucură de recăpătarea vioiciunei și a poftei de viață a Albinei. Ea părea că ar fi dat uitării toată durerea de mai'nainte și toate primejdiile — și radia de fericire și de bucurie ca în timpul fecioriei sale, de câteori venea la el în podul casei.

La ceasurile trei dimineața veni cazacul care avea să-i întovarășească cu „iemcic"-ul și cu troica (surugiul postei și trăsura cu trei cai). Albina și Ludovica, cu cățelușul, luară loc în tarantă, pe perinele acoperite cu covoare. Cazacul și cu iemcicul se urcară pe capră. Migurski, în haine țărănești, zăcea pe fundul coșului tarantei.

Ieșiră din oraș și troica cea bună sbura numai așa cu taranta peste drumul de țară neted și tare ca piatra, în mijlocul stepelor fără de sfârșit, nearate, năpădite de feregă argintie.

(Va urma) HORIA P. PETRESCU

Amurg de toamnă

Amurgul roșietic pe dealuri se prelinge
O pânză de lumină țesînd peste câmpie;
Din freamăt de mesteacăn, din frunzele de vie
Șoptește cu durere viața ce se stinge.

Se clatină a lene măceșele răscoapte
Sub slabe evantaiuri de vânturi răcoroase;
Un sgomot se aude de mierlele fricoase
Și'n grabă căprioare se pregătesc de noapte.

Un fâlfăit sinistru și-un cânt de cucuvae
Răsună'n zarea lină ca un ecou de vaer;
Viața'și toarce firul, trăgând din al său caer
Tot ce mai are încă și poate să mai dee.

Pr. T. SĂRAC

PASTEL

Tremură văzduhul
Norii trec a lene
Și prin valuri stuhul
Șueră blesteme.

Mor pe boltă sorii
Tăcerea-i cernește,
Vin din deal cocorii,
Nesfârșitul crește.

Ca în basme luna
S'a schimbat la față
Albă ca și spuma
Lunecă prin ceață.

Joacă fulgi prin aer,
Fulgi de vise moarte
Desprinse din caer
De nădejdi deșarte.

De cristal răsună
Dangătul de clopot
Iar în vad murmură
Al apelor ropot.

GH. NOVEANU

LA MAGLAVIT

SETE DIVINĂ...

Era o dimineață cețoasă de toamnă și soarele abia mijea dintre bulgării de nori. E ora 9 jumătate. Un fluerat prelung și tainic anunță sosirea pelerinilor în halta Maglavit. Trenul special cu 800 persoane ce veneau dela Oradea, a stopat în gară, după câteva scârțieturi ale roților împiedecate.

O mare de oameni începu a se înșira dealungul drumului, spre Maglavit. Bărbați, femei, tineri, bătrâni, sănătoși și bolnavi, toți alergau cu emoția în suflet, ca să vadă pe acela care s'a învrednicit a fi alesul lui Dumnezeu.

Inainte cu câteva minute sosi un tren dela București cu 29 vagoane pline. Acum toată această mulțime e pe drumul pocăinței.

Soarele se ivise deabinelea dintre nourii cari începură a se distrăma și o căldură arzătoare prevestea o zi frumoasă și senină. In zgomote de care, căruțe, de automobile și autobuse, prin praful de câteva palme și cu tăcerea în suflete, am ajuns la casa lui Petrache Lupu. O lume imensă în stradă, în curte și în camera destinată închinării. De nepătruns. Toți cu lumânările în mâini și cu inima palpitândă se îndreaptă spre locul sfânt.

Din monotonia șesului, deodată ni se deschide ochilor o priveliște încântătoare. Printre două râpe galbene, un drum accidentat și plin de nisip se lasă în jos distanță de vre-o sută de metri, în fața unui lac liniștit, în jurul căruia se întinde o pădure verde-galbenă, contrastând admirabil cu cerul albastru și senin.

Lumea tăcută se înșiruia mai departe printre plopii și salcâmii îngălbeniți de toamnă, până la buturugile vindecătoare și stâna de unde „Moșul"

a trimis pentru a treia oră pe ciobanul Petrache să învețe pe oameni întoarcerea la El.

Inimile tresar. Nu se putea spune dacă priveliștea e încântătoare sau spăimântătoare. Câteva troițe înegrite deja de sărutul și atingerea oamenilor, se vedeau în zare. Un miros de tămâe, smirnă, luminări, precum și un fum gros și negru se înalță până la ceruri.

Amestecătură de oameni: unii plângând, alții gemând, alții strigând, rugându-se și făcându-și semnul crucii se îngrămădeau deavalma; troițele abia se țineau sub greutatea icoanelor, a candelelor aprinse, din care untul de lemn curgea ca și apa; luminările ardeau pe jos ca și surcelele puse una peste alta.

După o distanță de vre-o 800 metri, pădurea dispare și se deschide un șes ars de soare ca stepele Palestinei pe unde a umblat Păstorul cel Mare și divin. In zare se înalță mai multe troițe de o mărime impresionantă, pline cu icoane, și candele, la picioarele cărora ard deasemeni luminări cu grămada.

Mulțimea aruncă haine pe scaunul de unde „sfântul" Petre vorbește, ca măcar să se atingă de ele și să le sfințească.

Se aude o trompetă de automobil și în câteva minute apare din ea un om uscățiv, tânăr, de o melancolie biblică și cu greu făcându-și loc prin mulțime se urcă pe scaun, în timp ce mulțimea tace, își face cruce și îngenunchiază.

In această atmosferă tainică modestul ciobănaș vorbea despre arătările „Moșului divin" și chema lumea la pocăință, iar mulțimea își făcea cruce și cerea grația lui Dumnezeu! In zarea limpede și albastră se profilau coșurile cu diferite culori ale vapoarelor ce pluteau pe Dunăre.

Ciobanul termină cu întreita întrebare:

Cruci

„Făgăduiți că vă 'ndreptați?" „Făgăduim!" răsună întreitul răspuns.

Otpust: „Doamne iartă-i, Doamne dă-le sănătate, Doamne miluește-ne!"...

Pr. T. SĂRAC

Pe coasta de azur

SCHIȚĂ

TINEREȚE

Dece sunt oamenii atât de triști la sfârșitul zilelor de vară? Dece se îngroapă în bucuriile trecutului și se îngrozesc într'atâta de viitor? In tristețea amurgurilor de toamnă trăiește pustiirea — și melancolia ei ne îmbracă sufletul într'o ceață grea. Poezia nopților de vară ne pare doar un basm frumos și farmecul îmbătător al acelei poezii de dragoste, oare îl mai înțelegem noi toamna, noi trecătorii suri și palizi? Basm și pustiire... La aceasta se cugetă bietul trecător. Eroul basmului devine un sărman care deabia se mai târește prin ceața zilelor

mohorâte. Nici nu-l mai recunoşti. Şi pentru atâta lucru: când primăvara a trecut şi vara s'a dus, se încuibă în sufletul nostru melancolia?

I

Caşicum s'ar fi dat un ordin, toţi oaspeţii balneari au părăsit localitatea. Parcurile din Circkvenicza erau părăsite şi băncile, aşezate pe cărările ce şerpuiau în toate direcţiile, se plictiseau de atâta singurătate. Vântul îndoia ramurile copacilor, frunzele palide, cu un tremur uşor, cădeau la pământ. Peste tot s'a lăsat par'că o culoare surie, pe cer, pe mare şi pe vilele cochete.

— Şi eu merg acasă — spunea medicului ultimul oaspe din sanator. Ceriul e tot mai cenuşiu şi eu mă îngrozesc de atâta pustietate; chiar şi marea ieri era atât de tulburată şi eu iubesc doar apele liniştite şi visătoare. Boschetele, ca şi când ar fi făcut o conjuraţie, oftează atât de dureros când m'apropiu de ele. Acest oftat îmi aduce aminte atmosfera apăsătoare a unei odăi de bolnav. Domnule doctor, mie mi-e frică de boschetele bolnave.

Medicul privind faţa lui palidă, tresărind îi spune că o să-i pară rău dacă va merge. Chiar acum ar trebui să rămână.

Şi ultimul oaspe s'a pornit la drum. Era vesel că nu mai vede marea, nici vilele ce-şi aşteptau nerăbdătoare oaspeţii şi nu mai vede nici cerul cenuşiu. Nu mai aude nici suspinele tomnatice ale boschetelor. Credea că acasă în orăşelul lui, în acel cuib mic, ceriul nu e cenuşiu, casele nu se plictisesc, şi mai cu seamă boschetele n'au să fie bolnave. A închis ochii şi se cugeta acasă.

S'a înşelat. Nu voia să destăinuiască nimănui, că doreşte să meargă înapoi la mare. Era acasă, în acel cuib mic şi fericit unde domnea o linişte tainică... Părinţii lui erau veseli că-şi revăd băiatul. Mama lui îi pregătea tot felul de bunătăţi şi îl înveselea cu povestirea amintirilor din copilărie. Insă el, la auzul amintirilor, îşi zicea descurajat:

— Mă'ntorc la mare. Boschetele şi aici sunt bolnave.

II

Dimineaţa a eşit în grădina muribundă, a rupt câteva flori şi se gândea la mare. La marea liniştită şi visătoare, la marea misterioasă, care nu trădează ce se ascunde în sânul ei şi chiar şi cu tăria ei se mândreşte doar câteodată.

— Merg înapoi la mare — îşi zicea — medicul avea dreptate; eu vreau să trăesc.

S'a obosit în preumblare. Aproape târându-se s'a dus în chioşc şi s'a aşezat acolo pe o bancă. Se gândea la trecutul său şi cu cât se cufunda mai mult în amintirile trecutului, cu atât se desemna mai mult pe faţa lui expresia unei groaze şi a unei scârbe. La sfârşitul zilelor de vară, totdeauna se îngrozea de viitor şi cu câtă durere îşi îngropa de atâtea ori trecutul! Un tablou sinistru îi întuneca sufletul: era bătrâneţea lui timpurie.

Işi reaminti că o viaţă întreagă a fost bolnav. Totdeauna era printre oameni bătrâni şi serioşi. Când era acasă îi umbla în voe mamă-sa, sau tatăl său îl încuraja cu nădejdi tinereşti. In sanator, la băi, îl vizitau medici învăţaţi, cari văzându-l clătinau din cap şi încreţeau fruntea... Şi ceilalţi cu care stătea de vorbă? Erau nişte bătrâni încovoiaţi sau bătrâne cu glasul răguşit, cari cu toţii erau înfrăţiţi cu moartea... Pe aceştia îi vedea. Acasă veştejire, în străini pustiire.

De câteori era acasă, lumea i se părea atât de sinistră; străzile pline de un praf cenuşiu şi ucigător, oamenii plictisitori şi totdeauna şoptind între ei, grădina pustie şi moartă. Doar cerul zâmbea câteodată. Acolo departe, în străini, îl întâmpina complezanţa glacială a oamenilor cu faţa de culoarea pergamentului. Această viaţă sinistră şi fără culori s'a încuibat în sufletul lui, gonind dintr'ânsul toată tinereţea.

Şi cum sta aşa gânditor, o presimţire i se furişă în suflet că viaţa adevărată nu e culoarea surie a mării, nu constă în seriozitatea rece a medicilor, nu e starea care-l încunjoară pe el, starea pustiirei. Nu e cugetarea veşnică, nici îngrozirea faţă de necunoscut... „Să trăesc, da, să trăesc, îşi zicea, vreau să trăesc, dar nu aici între oamenii aceştia bătrâni şi nici la marea ceţoasă. Unde e viaţa? Eu caut viaţa...".

Vântul umed alerga prin grădină. Şi ceriul se acoperea, sgriburind, cu un văl de nouri cenuşii.

III

Tatăl său spunea cu bucurie că băiatul nu mai doreşte marea. Mamă-sa nu mai ştia ce să-i pregătească de atâta voe bună. Băiatul îşi petrecea ziua întreagă în chioşcul din grădină.

Nu mai era cufundat în gânduri ci privea veşnic spre grădina vilei din vecinătate. Aştepta pe cineva. Pe umerii obrajilor purta trandafirii roşii şi din ochii lui lipsea lâncezeala.

La sfârşitul zilelor de vară s'a întâmplat schimbarea ciudată. Când oamenii sunt atât de trişti. Când pe el l-a mânat acasă dorinţa să trăiască, pentrucă viaţa climei străine, cu parfumul ei proaspăt, puterea vindecătoare a naturei, tot mai mult l-au lâncezit.

S'a grăbit către casă cu presimţirea că viaţa pentru el înfloreşte aci, în acest cuib fericit, ascunsă, misterioasă, numai trebue s'o găsească. Doar de multeori din presimţirile ciudate ale sufletului ne strălucesc atâtea adevăruri.

I s'a ivit tinerețea. Tinerețea pe care până acum nu a cunoscut-o, ale cărei flăcări nu i-au luminat nici când sufletul. Prin descurajarea bătrâneții, ca un fulger a străbătut lumina tinereții, împrăștiind ceața și făcând să încolțească în sufletul lui mohorât o floare minunată — alungându-i bătrânețea cenușie.

Era o fetiță de șaptesprezece ani, proaspătă ca roua dimineții și mlădie ca o creangă înflorită. In grădina vecină uda florile ofilite... In inima tânărului se furișă un foc necunoscut și simțea că sufletul său îmbătrânit prea de vreme, întinerește sub privirile fetiței — întrupată din farmec și drăgălășenie — ca și florile pe cari ea le uda. Toate coardele sufletului său vibrau, în timp ce fiori de foc îi străbăteau tot sufletul. Privind-o, totul reînvia în jurul lui. Soarele zâmbea strălucitor, florile își desfăceau iarăși petalele înviorate, grădina par'că s'a învestmântat în verde, iar boschetele învăluite în raza fericirii par'că râdeau... Chiar și trecutul i-a apărut în vestmântu-i chindesit al tinereții. Medicii râdeau și din ferestrele vilelor cochete se îndreptau spre el atâtea priviri prietenești; undele mării rotunjite în mii de cercuri aurii, își trimeteau sărutul lor spre malul ud, iar bătrânii — cu privirile glaciale — se învârteau curtenitori în jurul bătrânelor sfielnice.

Aștepta fetița în fiecare zi. Nerăbdător, cu tot dorul sufletului său întinerit... Trecutul, în care n'a trăit, l-a îngropat, l-a dat uitării și se bucura de prezent, care l-a învățat să trăiască.

In fiecare zi era în grădină, încă n'au vorbit laolaltă, dar s'au înțeles atât de bine; tânărul ședea în chioșc, iar fetița uda florile plăpânde.

— Nu mai merg la mare — își zicea vesel — rămân acasă.

Și casa părintească era plină de bucurie.

IV

Dece sunt oamenii atât de triști la sfârșitul zilelor de vară, dece se îngrozesc într'atâta de viitor?

Pentrucă nu prevăd în venirea toamnei: *tinerețea.*

CORIOLAN BĂRBAT

NOTE DE DRUM

LA IERUSALIM

Această mănăstire împreună cu pustiul de dincolo de Iordan mi-aduce însă aminte de Maria Egipteanca, al cărei chip zugrăvit aproape gol îl văd ori decâteori intru în biserica de lemn din satul meu și când eram mic nu'nțelegeam ce caută în biserică un chip de femee goală, cu sânii moi spânzurați în jos, purtând deasupra inscripția cu litere cirilice „Maria Egipteanca", iar dedesupt 1802, anul picturii. Iată istoria acestei femei: s'a născut în Alexandria în anul 344. Abia vârstnică, începe a se prostitua și duce o viață destrăbălată timp de 17 ani. In 373 se îmbarcă pe o corabie cu destinația Palestina, dupăce taxa transportului a plătit-o cu trupul ei, până în țara sfântă. La Ierusalim continuă a duce o viață desfrânată până când într'o zi intrând în biserica Sfântului Mormânt, ea căzu în extaz în fața unei icoane a Sfintei Fecioare și se căi de viața sa din trecut. Din momentul acela ea se retrase dintre oameni pentruca să ducă o viață de anahoretă în deșertul de dincolo de Iordan. După mai mulți ani un călugăr, Zosim, dela mănăstirea Sfântului Ioan Botezătorul, retrăgându-se în deșert în timpul postului mare (al Paștilor) după obiceiul unor credincioși palestinieni, întâlni aci pe această curtezană, care în mod simplu și umilitor îi povesti toate aventurile ei. Când după un an, în Postul Paștilor, Zosim reveni în deșert, el găsi cadavrul Mariei Egipteanca pe care timpul l-a scutit, ca pe o minune, de putreziciune.

Drumul mai departe spre Ierihon se face prin șesul cel fără sfârșit pe o șosea prăfuită și neîngrijită. Se pare că ajungem imediat în sătuleț și totuși mașina cu toată iuțeala ei face mai mult

Ierusalimul cu biserica rusească din Grădina Getsimani

de o jumătate oră. Ajungând în Ierihon avem în față muntele Carantania, în care Isus a postit patruzeci de zile înainte de a-și începe misiunea și tot aici a fost ispitit de diavol. Sus pe deal se vede agățată o mănăstire cu chiliile ei. Ierihonul este orașul pe care l-au ocupat evreii îndată după ce au trecut Iordanul venind din pustie la întoarcerea lor din robia Egiptului. Pe atunci Ierihonul era cetate mare, care s'a dărâmat la cântecul trimbițelor evreilor (Isus Navi 6). Ruinele cetății se văd și azi. Cetatea este sub blestem și nu s'a mai putut rezidi niciodată, întocmai ca și templul lui Solomon din Ierusalim, ca și Tirul și Sidonul. Vedem și dudul lui Zacheu, în care acest om mic s'a urcat pentruca să vadă și el pe Isus aci în Ierihon. Pe vremea Romanilor Ierihonul a fost zidit din nou, fiindcă în toată Palestina era locul cel mai frumos, având trei izvoare cari cu apa lor făcea ca tot ținutul să fie verde și înfloritor. Antoniu dărui Ierihonul iubitei sale Cleopatra, care îl vându lui Irod și acesta îl înfrumseță cu palate nouă. Vespasian îl distruse cu desăvârșire. Impăratul Adrian îl zidi din nou; în secolul al IV-lea Ierihonul avea un episcop care a luat parte la sinodul ecumenic din Niceea (325). Toate acestea s'au sfârșit și s'au nimicit împreună cu palatele, templele și bisericile, rămânând în locul lor numai buruieni și pe alocurea câte o grădiniță îngrijită cu apa care aici se află în abundență și cu care și azi s'ar putea face fertilă toată câmpia pustie dintre Iordan și Ierihon.

La plecare, mașina ne duce înapoi spre Ierusalim pe un drum minunat, șosea netedă și întărită. Deoparte se vede Muntele Maslinilor cu un turn de biserică în vârful lui. Pe acelaș drum, în acelaș mers nebun al mașinei, trecem toate urcușurile mari, trecem pe lângă hanul samarineanului milostiv, prin Vitania, pe lângă grădina Getsimani, Poarta de Aur, Poarta lui Ștefan, Poarta Damascului și ne oprim lângă Poarta Iaffei și cetatea lui David.

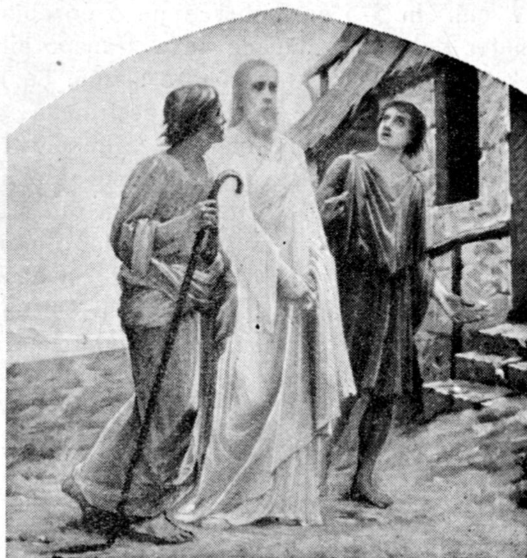
Astfel, în puține zile am putut vedea tot ce se poate vedea în Ierusalim. Am mai putea vedea încă odată toate, să medităm mai mult asupra locurilor sfinte și să le cunoaștem și mai bine, nu putem însă, fiind timpul scurt și ne grăbim. Ne ajunge cât am văzut. Ce icoană ne-am făcut asupra orașului lui Isus, de azi? Ierusalimul e un oraș sărac. Ierusalimul este un oraș gol, pustiu și trist. Ierusalimul n'are teatre, n'are cinematografe, n'are varieteuri, n'are localuri de chefuri, de petreceri. La Ierusalim nu se bea alcool. Noaptea în Ierusalim toată lumea doarme; cetatea e pustie, iar străzile rămân tăcute și întunecoase. Acela care ar căuta petrecere și beutură, să nu vie la Ierusalim. Ierusalimul și azi e oraș sfânt, de treiori sfânt: pentru creștini, pentru mohamedani și pentru evrei. Cel care vrea să trăiască cu *sufletul*, să vie aici. Fiecare colț de stradă, fiecare casă din caldarâm e sfântă și amintește de cel mai sfânt dintre sfinți. Orașul dintre ziduri este acel de acum două mii de ani, fiindcă tot între ziduri a rămas și azi se chiamă tot „Cetatea Ierusalimului". Sufletele regilor David și Solomon plutesc pe aici. Sulamita și azi se găsește aici cu amfora pe umeri, aducând apă dela fântână și mergând pe pietrile cubice, enorme, albe și calde ale cetății, încât privind-o cum se duce, îți vin în minte versuri din „Cântarea cântărilor":

> Frumoasă ești, iubita mea, frumoasă ești.
> In ochii tăi sclipesc lumini cerești
> Și glasul tău e zumzet de albine
> Și nici o vină nu găsesc în tine.

Seara ajung în Ierusalim; am tocmit un arab să ne ducă mâne dimineață cu mașina prin Emaus la Tel-Aviv și Iaffa de unde luăm trenul care ne duce înapoi la Cairo.

SPRE EMAUS

Abia s'a luminat de ziuă și mașina a venit și ne-a luat, pornind cu noi pe drumul Iaffei. La dreapta în oraș lăsăm un edificiu enorm, de câteva etaje, edificiu evreesc care servește pentru fericirea viitoare și reînvierea neamului lui Avram în Palestina. La eșirea din Ierusalim drumul începe să coboare, așa încât poate nicăieri nu se potrivește ca aici vorba că „coborâm din Ierusalim". La dreapta noastră se văd văi adânci de sute de metri, înconjurate de munți sterpi, asemenea munților pe cari i-am văzut din tren la venirea în Ierusalim. Șoseaua e minunată, numai asfalt negru și neted parc'ar fi o piele întinsă!

Spre Emaus

Cairo

Ce drum frumos e prin pustietățile acestea! Și așa merge drumul până la Iaffa. Automobilul nostru arată că mergem cu iuțeală de 100 km. pe oră și noi nu simțim nici o scuturare, parc'ar fi un leagăn ușor. Așa stăpânesc englezii țările: prin drumuri bune și circulație repede. Am putea lua și noi exemplu dela ei și ne-am putea face și noi în țară șosele pietruite pentru ca transportul și la noi să se poată face mai ușor și mai repede, în țara noastră care are nevoie de apărare bună, fiind așezată în „calea răutăților". Ce frumos e drumul spre Emaus! „In drum spre Emaus" este titlul unei schițe pe care am scris-o în anul 1915, descriind întâmplarea învățăceilor lui Isus, Luca și Cleopa, când mergeau spre Emaus în Dumineca învierii lui Isus, evanghelie care se găsește la Luca, cap. 24. Medic era Luca cel care acum 1900 de ani mergea pe jos pe acest drum pietruit și prăfuit; medici suntem și noi cari azi mergem în automobil pe acelaș drum acum asfaltat. Luca și Cleopa mergeau pe acest drum vorbind despre învierea lui Hristos. In drumul lor Isus i-a ajuns din urmă dar „ochii lor erau ținuți ca să nu-l cunoască" (Luca 24, 16). Intrebându-i ce vorbesc, ei i-au răspuns că vorbesc despre învierea lui Isus. Atunci Isus a început a le tălmăci scripturile și prorocii cari spun despre înviere. Ajungând la Emaus au intrat să rămâe peste noapte într'o casă, unde la mâncare Isus binecuvântând pâinea și vinul li s'a descoperit, apoi s'a făcut nevăzut dintre ei.

Mașina noastră coboară mereu. Eu, în fantazia mea, când am compus schița, îmi închipuiam un drum drept și întins dela Ierusalim până la Mare cu semănături bogate împrejur. In realitate e un pământ sterp, pietros și prăpăstios, care coboară dela înălțime de 800 metri până la mare. Pentru mine, care am descris din fantazie acest loc, e o emoție întreg drumul, e un drum sfânt și poetic. Stând lângă șofeur îl rog să nu trecem cumva fără să-mi arate satul Mussa (Emaus). Șoseaua frumoasă coboară într'o vale înconjurată de dealuri, vale care cuprinde un sat cu case albe, zidite din piatră, strălucind în lumina soarelui care tocmai acum răsare. Un sat încântător, cu grădinițe în jurul caselor. Șoferul încetinează mersul mașinei până la 30 pe oră, se întoarce spre mine și-mi spune ca un cicerone: „Mussa"! A, strig eu, aici e Emausul! Și în bucuria mea mă întorc spre ceilalți tovarăși de călătorie și le spun unde ne aflăm, dar ei zimbesc și nu înțeleg nici rostul bucuriei mele nici rostul Emausului, așa că rămân singur cu bucuria mea de a privi frumsețea satului simpatic, pur oriental, acum locuit de arabi, cu case mici și turnuri de geamii microscopice și sărace dar divine, rămân singur cu bucuria de a vedea cu ochii mei sufletești casa în care Isus a intrat cu Luca și Cleopa și a binecuvântat pânea și vinul, moment pe care Rembrandt l-a imortalizat într'un tablou celebru.

Dela jumătatea satului mașina urcă din nou până ese afară din sat pe o muche de deal de unde se deschide o vale largă spre care coborâm definitiv, pentru ca să nu mai urcăm ci să mergem pe un câmp deschis cu iuțeala cea mai mare a mașinei. In drum întâlnim cămile și măgăruși mânați de țărani îmbrăcați în haine de Cristoși. De departe se vede turnul alb din orașul Ramleh. Trecem prin Lidda sau Ludd și mergem la Tel-Aviv, oprim la casa Sulamitei pe care am întâlnit-o la balul din Heliopolis, unde întru să o chem ca să vie cu noi să ne arate orașul în care s'a mutat după ce a venit din țara ei natală, România. După cafeaua cu lapte luată la o lăptărie, mașina ne plimbă prin orașul modern, asfaltat, luminat cu electricitate, fără însă să fie „unul din cele mai frumoase orașe din lume", cum îl laudă unii cari nu-l cunosc. Tel-Aviv este un oraș modern, occidental, curat evreesc, unde nu poate locui nici un străin, și unde toți evreii din el trebuie să vorbească între ei numai limba veche evreiască. S'a înființat în anul 1909 din evrei din Iaffa, având la început 500 de locuitori, iar acuma, în anul 1928 are 40,000 de locuitori, cu spital în care se află și Sulamita, doctoriță din România,

absolventă a facultăţii de medicină din Cluj.

Din Tel-Aviv mergem la Iaffa. Aceste oraşe nu sunt despărţite unul de altul, ci sunt legate astfel încât nu ai şti când eşti în Iaffa şi când eşti în Tel-Aviv, dacă nu ţi-ar spune şoferul. Iaffa, este portul Ierusalimului pe unde se făcea mai des intrarea în Palestina înainte de fi trenul şi portul în care se opresc toate vapoarele cari aduc pelerini la Ierusalim, oraş cu o parte ridicată pe o colină care împodobeşte oraşul, vechiul Ioppe, amintit în Faptele Apostolilor. Jurul oraşului e foarte roditor, câmpii cu vii, dar mai ales cu portocali, cu faimoasele portocale de Iaffa, în adevăr minunate, cele mai minunate portocale din lume, cu coaja groasă de câţiva cm., de o mărime cât trei pumni şi de o aromă îmbătătoare. Din coaja portocalelor de Iaffa se face cea mai bună dulceaţă şi cel mai bun şerbet de pe lume. O portocală de Iaffa, aşezată pe dulap îţi îmbalzamează casa o iarnă întreagă, de aceia visul unei femei gospodine e să facă şi să servească oaspeţilor dulceaţă făcută de ea din coaje de portocale de Iaffa. Câmpia din jurul Iaffei toată este o grădină de portocali şi de mandarini cari acum sunt în toiul rodului. Această câmpie, în vremurile biblice era locuită de Filisteni cari se răsboiau încontinuu cu evreii cari locuiau între Ierusalim şi Iordan. Pe aici s'a petrecut scena între evreul Samson şi filisteanca Dalila şi tot pe aici, evreii cumpără locurile dela arabi şi fac colonii curat evreeşti, silindu-i pe arabi să sărăcească şi să se retragă în sărăcia munţilor, aşa cum s'a întâmplat în Ardeal cu românii după colonizarea saşilor.

Dela Iaffa ne înapoem la Lidda, de unde avem tren care ne duce până la El-Kantara, pe malul canalului de Suez şi de acolo la Cairo. In tren, drumul cel mai lung se face aproape de Mare. Seara suntem la El-Kantara unde ni se face iarăşi viza bagajelor. De aici, prin Ismailia, vechiul Gosen unde a fost aşezat Iacob cu fiii săi, ajungem la Cairo unde dormim iarăşi o noapte.

(Va urma) Dr. EUGENIU DOBROTĂ

VITRINA CARŢII

CRONICA LITERARĂ

Prof. I. Lupaş, membru al Academiei Române: ISTORIA BISERICII ROMÂNE, ed. V. Socec, Bucureşti, 1935.

Eu cred că scrisul de totdeauna al Părintelui prof. univ. Dr. Ioan Lupaş a ţintit dincolo de împlinirea unei obligaţiuni cu care e dator să onoreze scaunul „nemuritorilor" dela Academie sau să justifice catedra universitară dela Cluj. Păr. Lupaş face *apostolat* pe-o scară întinsă. Intinsă în sens orizontal şi vertical totodată. Universitatea şi Academia, Biserica şi şcoala secundară, gazetăria, viaţa publică bisericească şi mirenească, toate-l solicită şi tuturor se dăruieşte cu-o dragoste şi-o tragere de inimă ce-i aduce stima celor de sus şi admiraţia noastră a celor mulţi şi mărunţi. Asta de sigur din pricină că Păr. Lupaş crede ca şi noi când spunem că şi erudiţia şi căldura sufletului — Dumnezeu i le-a dat. I le-a dat ca să le dea mai departe. Şi tuturor. Cartea de-aci e vinovatul care pune pe hârtie asemenea rânduri pentru un om ce ne e drag. Celce scrie ştie că a văzut-o cândva chiar în mânile studenţilor buni dela Universitate şi la o seamă de intelectuali. Şi pentru unii şi pentru alţii, cartea aceasta, destinată elevilor de curs secundar, făcea excelente servicii prin claritatea şi iscusinţa cu care-ţi dă în pagini puţine lucrurile esenţiale ale istoriei bisericii noastre. Ediţia de faţă prezintă oarecari îmbunătăţiri adică, corect zis, complectări. Căci manualele Păr. Lupaş, bune au fost totdeauna. Complectări cerute de noua programă analitică. Ele se reduc la lecturile alese cu simţ din izvoarele istoriei bisericii neamului. Mult ne place cartea şi mai mult câteva noutăţi din ea (cum e acea „Hartă a României ortodoxe" menită să facă începutul cunoştinţelor de geografie eclesiastică ale celor ce-o vor studia cu grije). Incât, eu unul, regret că nu mai sunt odată licean ca să dumic săptămână de săptămână câte-o felie din miezul ei.

GR. T. M.

NULITATEA CONCORDATULUI DINTRE ROMÂNIA ŞI SFÂNTUL SCAUN, de *Onisifor Ghibu*. Cluj 1935, pagini LXII + 88, preţul Lei 40.

Sub titlul de „Studii şi documente privitoare la politica religioasă a României întregite", savantul profesor universitar şi academician Onisifor Ghibu a iniţiat de curând o foarte interesantă publicaţie periodică. Ea va fi chemată să adune documente şi să publice o serie de studii menite să îndrumeze politica religioasă a României Mari pe căile sănătoase şi trainice şi nu pe drumul improvizărilor şi cârpelilor pe care a fost îndrumată până astăzi.

Prima broşură din seria de 13 anunţate de autor, se ocupă cu problema Concordatului, pentru lămurirea căreia domnul Onisifor Ghibu publică un şir întreg de documente pe cât de inedite pe atât de senzaţionale. Toate aceste documente duc în chip firesc şi fără putinţă de replică la o singură concluzie: că Concordatul este în fond opera

catolicismului revizionist ungar, că este păgubitor intereselor Statului nostru și jignitor pentru biserica lui dominantă și că tocmai din pricina aceasta el trebue denunțat sau abrogat cât mai grabnic.

Luminoasele și atât de convingătoarele expuneri ale domnului profesor Onis. Ghibu nu pot fi cuprinse în rândurile sumare ale unei cronici. Broșura despre care vorbim trebue citită integral de orice român cărturar care vrea să cunoască în adevărata ei înfățișare atât de importanta problemă a Concordatului. Ea trebue citită însă mai ales de cârmuitorii noștri politici, cari trebue să se convingă cât mai în grabă, că datoria lor este să împlinească justa cerere a celor peste 600.000 de credincioși ortodocși din Ardeal, cari au semnat impresionantul manifest împotriva Concordatului. N. C.

Răsfoind revistele

Numărul revistelor românești sporește c'o iuțeală vertiginoasă. Nu este colț de țară, oraș sau orășel unde să nu se găsească „des beaux esprits", care să jertfească chiar materialicește prin cotizații pentru a înjgheba o revistă. Desigur se întâlnesc în paginile lor ici-colo scăpărări de talente, apar uneori modești deschizători de originale perspective sau abili făuritori de plăzmuiri și judicioși scrutători de realități. Se vântură însă și multă pleavă, care ne umple doar ochii și are darul mai mult de-a speria și împuia creerul unor naivi admiratori, decât de a aduce o contribuție reală la cultura și literatura noastră.

In schimb marile reviste publică lucrări prea greoaie, nepotrivite cu gustul cetitorilor, care așteaptă mai ales actualități, resfrânte în discernământul gânditorilor.

Foarte la modă în paginile revistelor este așa numitul *esseu*, un fel de joc spiritual — abstract, brodat pe diferite teme. Dar mânuirea esseului cere întrunirea unor rare și subtile calități, cari nu se întâlnesc la orice răspântie, fie chiar spirituală. Nimic mai îndepărtat de acest delicat gen literar, decât disertația greoaie nemțească sau flecăreala cu cuvinte goale și împărecheri paradoxale de noțiuni a tinerilor snobi. O deosebită supleță sufletească, o solidă cultură filozofică și literară și-un dar poetic al simțului de limbă sunt condiții fără de care nu poate prospera această gingașe floare, importată din Franța. Nu de multeori am cetit *esseuri*, care să nu fi păcătuit fie într'o direcție, fie într'alta și mărturisim că mai ales gândirea tinerilor scriitori ne-a părut adesea pretențioasă, găunoasă și retorizată până la o nouă *„beție de cuvinte"*. Nu e suficientă stilizarea originală chiar *lăuntrică*, necum *externă* a unor experiențe de viață juvenilă și a unor cugetări neasimilate, împrumutate cu toptanul din diferiții scriitori ai vremii, căci originalitatea *„esseului"* nu rezultă *numai* sau *mai ales* din stilizare; *gândirea* trebue să fie personală și *nu haina* pe care o îmbracă. Se cere anume esseistului o sforțare de cea mai intimă natură pentru a învinge punctele de vedere străine, care caută să-l copleșească; mai mult, chiar această victorie trebue obținută în semnul celei mai desăvârșite eleganțe, fără a lăsa bănuiala îndoielilor și a luptei crâncene care s'a dat undeva în adâncul sufletului creator.

O singură scuză au acești amorezați ai „esseului": eclatanta strălucire a câtorva măeștri, a căror subtilă și originală cugetare i-a ispitit prea mult, pentru a nu-și încerca propriile posibilități. Lucian Blaga este poate cel dintâi între acești măeștri. El este pe cale a-și închega un sistem complet de filosofie. După *trilogia cunoașterii* va apare în curând *trilogia culturii,* din care primul volum: *Orizont și stil* se află sub tipar. Detașate au apărut fragmente. Adevărat, Lucian Blaga, nu are cultură franceză, formația sa intelectuală este germană. Cu atât mai mult surprinde desăvârșita claritate și eleganță în meșteșugul abstracției: nimic rebarbativ, nimic abrupt, cea mai organică alianță între materie și formă; astfel fragmentele ne apar cu caractere de desăvârșit esseu. Când în viitor se va scrie despre opera filosofică a lui, se vor lămuri de-opotrivă puternica și originala sistematizare a gândirii sale, alături de contribuția minunată la îmbogățirea lexicului filosofic românesc. Se vor studia atunci nu numai analizele sale pătrunzătoare, ci și spontanele și plasticele sale procedee limbistice.

Ne mărginim aci de-a discuta în linii generale problema din cele două studii-fragmente. In *„Fenomenul stilului și metodologia"* (Gând românesc 7—8 a. c.) dupăce definește magistral conceptul de stil *„ca pe un fenomen dominant al culturii umane și care intră într'un chip sau altul în însăși definiția ei, care este deci mediul permanent, în care respirăm chiar atunci, când nu ne dăm seama"*, autorul discută cele trei metode cu ajutorul cărora putem apropia această realitate metafizică (stilul) și care sunt: metoda fenomenologică, morfologică și explicativă. Nemulțumit cu rezultatele ce-ar putea primi dela cele două dintâiu, care rămân oarecum la periferia problemei, se declară pentru metoda explicativă, care singură istovește fenomenul, deschizând perspective spre laturea lui criptică. In studiul *Celălalt tărîm* (Gândirea 7 a. c.) ni se disociază cu aceiași impecabilă dialectică *complexul inconștientului, psiho-*

logia abisală, cum o numeşte foarte sugestiv autorul. Cu ajutorul acestei noi ştiinţe, care a revoluţionat vechea psihologie, nădăjdueşte el să explice şi lumineze şi esenţa stilurilor. Şi'n acest studiu felul de-a privi psihismul inconştient, ca ceva organic independent, cu legile sale coordonatoare şi autonome, cu caracterele sale *cosmotice*, depăşeşte prin îndrăzneală cu mult cele mai avansate cuceriri ale psihanaliştilor, cărora le impută gândirea prea mecanicistă şi faptul de-a fi degradat această lume sufletească la un fel de „cloacă maximă", unde se refulează toate deşeurile sufleteşti.

* * *

In revista săptămânală *Vremea* (6 Oct. 1935) dl Emil Cioran semnează un interesant articol: *Maglavitul şi cealaltă Românie*. Despre Maglavit s'a scris foarte mult şi nu credem că există vre-un intelectual credincios sau necredincios pe care să nu-l fi pasionat acest ciudat fenomen de psihoză socială. Psihiatrii celebri şi-au spus cuvântul după un prealabil examen al ciobanului Petrache, gazetarii şi reporterii au umplut pagini de proastă literatură, chiar Biserica şi-a precizat atitudinea în Sf. Sinod.

Relevăm dar studiul dlui Cioran pentru originalul punct de vedere, din care priveşte Maglavitul. Dupăce face cuvenita distincţie între *laturea individuală* şi *colectivă* a problemei, autorul declară categoric că minunea nu-l interesează în raport cu Petrache Lupu, ci numai în resfrângerea ei asupra mulţimii. Petrache Lupu poate fi un imbecil, un debil mintal [1] sau un predicator mistic, puţin importă. Din moment ce este posedat de credinţa mântuitoare poate fi considerat superior tuturor credincioşilor obişnuiţi, oricât de culţi sau instruiţi. Căci ciobanul dispune de-un surplus sufletesc pe care-l proectează în afară în formă de halucinaţii, pe care — fie zis în treacăt — dl Cioran regretă că nu le poate avea şi dânsul. Dar aspectul acesta individual este — cum am spus — numai accesoriu în teză şi-l ajută pe autor doar să dovedească tonicitatea credinţei.

Accentul cade deci asupra aspectului social, căci minunea, după dl Cioran, este *colectivă* şi nu *individuală, socială* şi nu *religioasă*. Dl Cioran s'a îndoit multă vreme de sufletul românesc, sceptic şi frivol. Maglavitul l-a convertit însă şi pe dânsul, căci i-a revelat forţe tăinuite şi sumbre care clocotesc în mulţimea credincioasă. Ele au luat astăzi drumul Maglavitului; însă captate şi bine canalizate ar putea servi şi la o renaştere socială şi politica a Românilor.

Articolul este cât se poate de subtil în mânuirea analizelor şi'n expunerea faptelor, el păcătueşte însă atât în unele premise, cât şi'n concluzii prin acel joc paradoxal al valorilor, atât de caracteristic gândirii exagerate a tineretului. Imi permit să trag atenţia dlui Cioran, în lipsa posibilităţii unei discuţiuni mai ample asupra alternativei următoare: I. sau misticismul — mai ales în forma credinţei primitive, cum se manifestă la sectarii ciobanului — este mai curând o degradare, o diminuare spirituală şi nu o pârghie capabilă să ridice nivelul energiilor latente ale poporului, şi atunci Maglavitul este o dovadă numai a primitivismului, aşa de stăpân încă pe sufletul mulţimii, indică mai curând o atitudine pesimistă, decât optimistă în ce priveşte posibilitatea de ascensiune morală şi socială a poporului; sau II. admiţând totuşi că misticismul ar dispune de-o virtute de coeziune şi propulsare a energiilor latente, pe care dl Cioran le bănueşte în suteranele sufleteşti ale pelerinilor dela Maglavit, din moment ce-ar fi abătut dela obiectul său — *credinţa într'o minune pur fizică* — şi-ar pierde orice putere de convingere, ar înceta adecă de-a mai fi misticism, de unde rezultă imposibilitatea unei mişcări de renaştere, pornind dela Maglavit.[1]

P. DRĂGHICI

[1] Nu, ci e perfect sănătos! Dovadă mărturiile atâtor medici psihiatri, între cari ale dlui prof. Dr. Marinescu.

Nota Red.

[1] E o părere personală a autorului, cu care nu ne putem identifica, din simplul motiv că oricare premisă am admite-o, faptul rămâne: Renaşterea s'a produs deja în mare parte în toată laturea Olteniei, unde nu se mai fură şi nu se mai ucid oamenii, ori cel puţin nu în măsura în care s'au furat şi s'au ucis înainte de minunea dela Maglavit.

Nota Red.

DOUA REVISTE NOI: „IDEEA ROMÂNEASCA" ŞI „RÂNDUIALA".

Amândouă apar la Bucureşti şi amândouă sunt alcătuite de tineri. Acelaş nerv — naţionalist — le'nsufleţeşte. Execuţie tehnică ireproşabilă şi conţinutul, tot aşa. Ţinuta, viguroasă şi totuşi academică. Le-am răsfoit cu simpatie şi ce-am cetit din bogatul lor cuprins, am cetit cu deplină mulţumire. Mă întreb: cât au să dureze. Mă întreb aşa, fiindcă's două reviste bune.

Reţin, din prima — eu am Nr. 2—4 (an I, 1935) — voluminosul şi bine documentatul studiu al dlui Pavel Costin Deleanu „Clipa de faţă a tineretului român". Tot aşa din bogata cronică: „Procesul Ortodoxiei", un răspuns luminos dlui Nicolae Roşu dela ziarul „Curentul", semnat de Virgil Godeanu; Cercetăşie, străjerie de P. Costin Deleanu; Efortul Arghezi de Eugen Ionescu şi altele.

Iar din a doua, pe lângă grosul articolelor şi studiilor, acele iscusite pagini de „Insemnări" dela sfârşit.

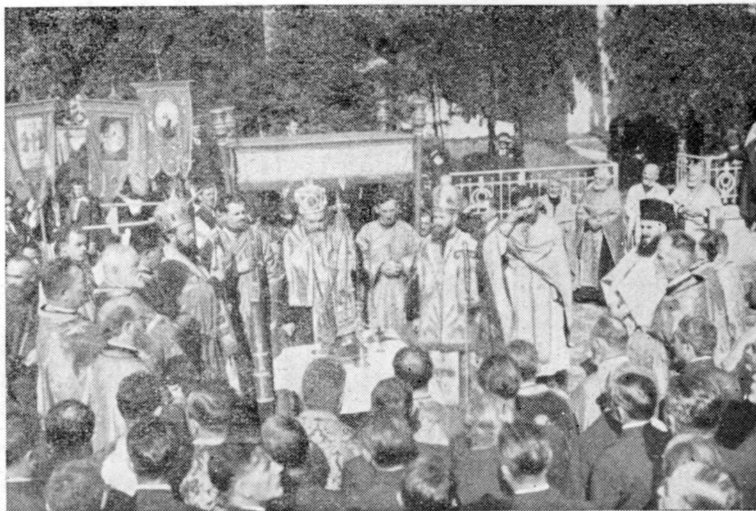
Revistele nu-s prea scumpe (200 Lei anual, fiecare). Le recomandăm călduros obştei intelectuale româneşti.

GR. T. M.

CE S'A ÎNTÂMPLAT IN LUNA TRECUTA

La noi: Congresul „Frăției“

PRAZNICUL DELA CARANSEBEŞ. Cetatea de veche cultură creştinească şi românească a Caransebeşului a fost, trei zile dearândul, 5, 6 şi 7 Octomvrie a. c. martora unor impresionante festivităţi religioase şi naţionale, puse la cale de „Frăţia Ortodoxă Română“ şi de Asociaţia clerului „Andrei Şaguna“ din Mitropolia Ardealului. Praznicul a fost cinstit cu prezenţa Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nicolae, a PP. SS. LL. Episcopul Vasile al Caransebeşului şi arhiereul Andrei, vicarul Orăzii ortodoxe, a domnilor miniştri C. Angelescu şi A. Lapedatu, a dlor O. Goga, S. Puşcariu, M. Manoilescu, O. Ghibu, Ion Mateiu şi a altor personalităţi proeminente ale vieţii noastre publice, de a câtorva sute de preoţi şi a câtorva mii de credincioşi mireni din toate păturile sociale.

Serviciul divin dela sfinţirea bustului episcopului Ioan Popazu

Oraşul simpatic împodobit cu bradul scumpilor noştri codri şi cu steagul culorilor noastre naţionale, a primit frăţeşte pe distinşii şi numeroşii oaspeţi cari s'au adunat aici în numele ortodoxiei româneşti şi pentru slava ei izbăvitoare. Un cer senin alcătuia imensul baldachin deasupra mulţimilor adunate să se închine Dumnezeului părinţilor noştri, să slăvească amintirea marilor ierarhi şi să-şi sporească puterile duhovniceşti necesare bătăliei pentru cucerirea dreptăţii sufletului românesc şi a Bisericii lui ortodoxe în România Nouă. Lumina şi căldura unui soare, mai milostiv în dărnicia lui decât în miez de vară, auria firea din afară, iar căldura şi lumina marilor oratori cari s'au perindat pela tribunele praznicului auria şi'mbujora inimile înfrăţite în numele aceluiaş ideal.

Caransebeş: Bustul episcopului Ioan Popazu

S'a cinstit cu acest prilej amintirea marelui episcop Ioan Popazu — cu bronzul unui bust care va împodobi de-aci înainte piaţa Caransebeşului şi cu aurul recunoştinţii poporului credincios care ştie să-şi preţuiască păstorii devotaţi; s'a aşezat o cruce creştinească la mormântul Arhiereului Filaret Musta; s'a inaugurat internatul de pe lângă liceul „Traian Doda“, internat care va fi un cămin creştinesc şi românesc pentru tineretul iubitor de carte al urmaşilor grănicerilor bănăţeni.

Prin oratori de talia Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nicolae, a dlor Sextil Puşcariu, O. Goga şi M. Manoilescu s'a arătat — în şedinţele congresului „Frăţiei ortodoxe“ — rostul izbăvitor al sfintei noastre Biserici în viaţa particulară şi cea obştească deopotrivă şi datoria statului românesc faţă de aşezământul sacru; s'au chemat sufletele la Hristos şi la Biserica lui ortodoxă, unica pavăză şi îndrumătoare sigură a destinelor neamului. Iar în congresul Asociaţiei clerului „A. Şaguna“, s'a desbătut marea problemă a greutăţilor zilei de astăzi şi a marilor îndatoriri pe cari le are preoţimea noastră faţă de aceste greutăţi. Focul acestor discuţii frăţeşti, îndrumate cu părintească grije şi înţelepciune de I. P. S. Mitropolit Nicolae şi de P. C. Părinte Dr. Gh. Ciuhandu, preşedintele asociaţiei, a luminat cărările duhovniceştilor silinţe ale clerului nostru şi a întărit în acest obijduit dar devotat corp de misionari ai Evangheliei lui Hristos, conştiinţa marilor lui îndatoriri faţă de sufletul poporului pe care-l păstoreşte.

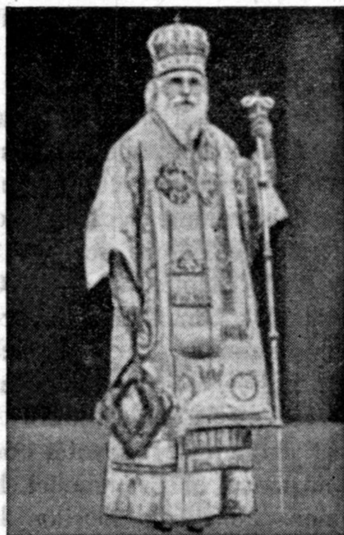
La acelaş nivel de înaltă spi-

ritualitate s'a ținut conferința Părintelui Fl. Codreanu—Arad.

„Frăția ortodoxă română" și Asociația clerului „A. Șaguna" au dovedit încă odată, că ele alcătuesc cele mai devotate echipe de luptători în slujba sfintei noastre Biserici și a neamului. De unde datoria fiecărui creștin luminat de-a spori cu silințele sale entuziasmul și puterea acestor echipe, pentruca steagul sub faldurile căruia luptă ele să fie dus la cât mai desăvârșită izbândă.

NICOLAE COLAN

I. P. S. MITROPOLIT NICODIM LA SIBIU. Orașul nostru a avut bucuria de a primi în zilele de 12 și 13 Octomvrie pe veneratul păstor al Mitropoliei Moldovei, I. P. S. Nicodim, care a venit să cerceteze la reședința sa pe I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae. Distinsul oaspe a fost întâmpinat la intrarea în catedrală de I. P. Sf. Mitropolit înconjurat de clerul dela centru. S'a slujit apoi o doxologie. După masă înaltul oaspe a vizitat Academia teologică „Andreiană" și Școala normală „Andreiu Șaguna", fiind întâmpinat și salutat pretutindenea cu multă dragoste de profesorii, studenții și elevii instituțiilor noastre arhidiecezane. A doua zi, Duminecă 13 Oct., după sf. Liturghie săvârșită de ambii I. P. Sfințiți Mitropoliți, înalții ierarhi au predicat norodului și au arătat că semnificația vlădiceștei vizite dela Sibiu trebue căutată în bunele și strânsele legături duhovnicești cari au împreunat, dealungul vremii, scaunul Moldovei și Sucevei cu Ardealul zilelor de restriște. E ceeace a a subliniat îndeosebi I. P. S Mitropolit Nicolae. După biserică, a avut loc o recepție la reședința mitropolitană, unde P. S. Arhiereu Vasile a salutat cordial pe înaltul Păstor în numele tuturor celor prezenți. Ultimul punct al programului vizitei I. P. Sfințitul Nicodim — un punct impresionant — a fost vizita și parastasul dela Rășinari, cu care prilej înaltul oaspe a depus o coroană pe mormântul nemuritorului vlădică Andreiu Șaguna. Seara, ambii I. P. Sf. Mitropoliți au plecat spre București, la ședințele Congresului național-bisericesc, lăsându-ne nouă emoțiile celor două zile de aleasă sărbătoare.

I. P. S. Sa Nicodim Mitropolitul Moldovei

GR. T. M.

CONGRESUL NAȚIONAL-BISERICESC. Inaltul for al Bisericii noastre s'a întrunit în a zecea sesiune în ziua pomenirii Sfintei Cuvioase Paraschiva (14 Octomvrie) în capitala țării. Din bogatul repertoriu al lucrărilor cu cari se distinge această sesiune reținem câteva:

1. Răspunzând unei interpelări a dlui prof. N. Iorga asupra stărilor dela Maglavit, I. P. S. Patriarh a arătat că Sf. Sinod a luat toate măsurile cuvenite pentruca celece se petrec în satul căutat de Dumnezeu să rămână în făgașul Bisericii. O comisiune compusă din PP. SS. Lor Vartolomeu al Râmnicului, Lucian al Romanului și Arhiereul Tit Târgovișteanu se va îngriji să rânduiască preoți cari să împlinească încontinuu nevoile duhovnicești ale noroadelor cari sârguesc la locul minunii.

I. P. S. Sa Visarion Mitropolitul Bucovinei

2. Concordatul cu Vaticanul a fost din nou adus în discuție. Deputatul congresual Dl Stelian Popescu, directorul ziarului „Universul", a depus pe biroul congresului un memoriu energic și bine documentat asupra acestei probleme, cerând denunțarea actului calificat pe drept ca dăunător unității sufletești a neamului.

3. In chestiunea înființării mult așteptatei episcopii a Maramureșului s'a făcut un pas însemnat. Congresul și-a însușit propunerea de a se înființa deocamdată un vicariat la Sighet care să pregătească calea așezământului episcopesc.

4. Congresul aprobă și propunerea călduros exprimată de bănățeni de-a se înființa o episcopie cu reședința la Timișoara.

5. A fost desemnată o comisiune de 16 membri care să studieze modificările ce eventual ar trebui aduse legii de organizare bisericească.

S'au discutat și desbătut diferitele rapoarte prezentate congresului, privitor la problema culturală, salarizarea clerului etc.

In această sesiune congresul s'a constituit de două ori în

colegiu electoral pentru complectarea vacanţelor episcopale dela Arad şi Cernăuţi.

Pentru Arad s'a făcut alegerea în ziua de 15. Neîntrunind nici unul din candidaţi numărul de voturi cerut de lege, alegerea, la cererea membrilor adunării eparhiale a Aradului, s'a amânat pentru altă dată.

Alegerea de mitropolit al Bucovinei s'a săvârşit în 17 a lunei. A fost proclamat ales P. S. Visarion Puiu, episcopul Hotinului.

Vineri, 18 Octomvrie, congresul şi-a încheiat lucrările.

GR. T. M.

Iconostasul Sfântului paraclis al Mitropoliei din Sibiu

SFINŢIREA CAPELEI MITROPOLITANE DIN SIBIU. Duminecă 27 Octomvrie a. c., s'a săvârşit slujba târnosirii paraclisului de pe lângă reşedinţa arhiepiscopească şi mitropolitană din Sibiu. Actul a fost săvârşit de Î. P. S. Mitropolit Nicolae înconjurat de mare sobor de preoţi. Răspunsurile au fost date de corul studenţilor Academiei Teologice Andreiane. Noul locaş de închinare va servì drept loc de rugăciune şi reculegere sufletească pentru înalţii ierarhi pe care bunul Dumnezeu îi va rândui să păstorească poporul dreptcredincios din cuprinsul arhidiecezei de Alba-Iulia şi Sibiu şi pentru zidirea duhovnicească a studenţilor Academiei Andreiene cari se pregătesc să intre prin hirotonie în duhovniceasca breaslă a preoţiei. Paraclisul a fost zidit după planul iscusitului arhitect Gheorghe Cristinel, iar pictura lui, de o îngerească frumuseţe, este opera cumăestrului Anastasie Demian. Iconostasul Capelei este de-a dreptul o minune artistică. Valoarea lui i-o sporesc şi cele două veacuri de vechime pe care le are. Şapte strane sculptate din lemn, dintre cari strana arhierească îşi înalţă deosebita ei frumuseţe, împodobesc naia bisericuţei care întruneşte toate condiţiile unui autentic giuvaer de artă arhitectonică şi picturală.

Noul locaş de rugăciune alcătueşte una dintre marile realizări ale I. P. S. Mitropolit Nicolae.

Virgil Oniţiu

VIRGIL ONIŢIU. Se'mplinesc douăzeci de ani de când în veci neuitatul director al liceului ortodox din Braşov, Virgil Oniţiu, a adormit întru Domnul. Pentru comemorarea acestui fapt, intelectualitatea braşoveană împreună cu profesorii şi elevii liceului „Andrei Şaguna" au făcut Duminecă 20 Octomvrie a. c. un pios pelerinaj la mormântul din „Groaveri" al lui Virgil Oniţiu, unde dl director I. Moşoiu a evocat în cuvinte omagiale luminoasa personalitate a marelui educator şi cărturar dela moartea căruia se'mplinesc două decenii.

Amintim că tot pentru comemorarea acestui fapt dl Horia Teculescu, directorul liceului din Sighişoara, pregăteşte o amplă lucrare, înfăţişând viaţa şi personalitatea proeminentă a lui Virgil Oniţiu.

DESCHIDEREA STAGIUNII OPEREI DIN BUCUREŞTI. Vineri 25 Octomvrie s'a deschis noua stagiune a Operei Regale din Bucureşti, cu piesa muzicală

Sabin Drăgoiu

„Constantin Brâncoveanu" a genialului compozitor bănățean Sabin Drăgoiu. Ca și „Năpasta", prima operă a numitului compozitor, noul „mister creștin" este alcătuit din elementele muzicii noastre bisericești și ale celei populare, toate acestea fiind înbinate și prelucrate cu o inefabilă măestrie într'o unitate artistică de o rară putere captivantă. Prima reprezentație a piesei a stârnit entuziasm explicabil în sufletul auditorilor, autorul fiind obiectul unor însuflețite ovații. N. C.

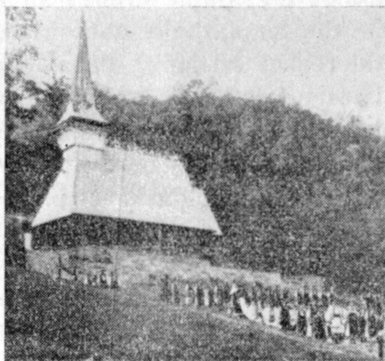
SFINȚIREA BISERICII ORT. ROMÂNE DIN COLONIA TIC, JUDEȚUL CLUJ. Duminecă 29 Septemvrie a. c. s'a sfințit cu mare fast biserica ort. română din Colonia Tic, de către Prea Sfinția Sa Episcopul militar Dr. I. Stroia ca mandatar al Prea Sfinției Sale Episcopul Nicolae al Clujului, asistat de P. O. D. Sebastian Stanca consilier eparhial, Dr. I. Vască Rectorul Academiei teologice din Cluj, preoțimea tractului Huedin în frunte cu protopopul Aurel Muntean, protopopul Ioil Ghiurițan al tractului Unguraș și preotul Andreiu Măgurean din Tămașa. La actul sfințirei au luat parte pe lângă cele aproape 10.000 credincioși din Colonie și jur o mulțime mare de intelectuali din Cluj și București în frunte cu fostul ministru dl Mihail Manoilescu.

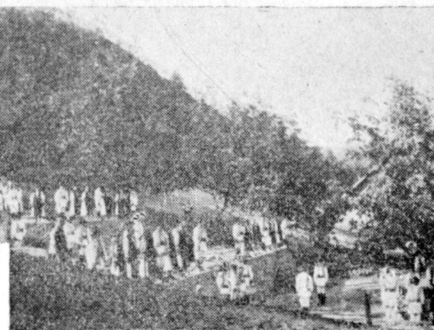
Această biserică cu hramul sf. mucenițe Varvara, e ridicată și patronată de frații Mihail și Grigorie Manoilescu, proprietarii minelor de cărbuni de piatră Șorecani. Biserica de lemn e un frumos monument istoric. E adusă din Tămașa. Datează dinainte de anul 1729, după cum se vede din o inscripție de pe o icoană, și e zugrăvită de vestitul pictor Ursu Braina. Biserica e un model de stil vechiu românesc. Ea e așezată în centrul coloniei Tic la 9 km. de gara Aghireș, la marginea unei păduri de stejar, pe o ridicătură. Din drum până la biserică s'au făcut scări, terase și ziduri cum nu mai avem la nici o biserică.

Biserica a mai fost sfințită odată în Tămașa la 27 Iulie 1822 de către episcopul Vasile Moga.

Frații Manoilescu, ctitorii acestui locaș dumnezeesc, au făcut un gest deosebit de nobil călcând pe urmele vechilor voivozi și boieri români prin reînvierea tradiției frumoase din trecutul îndepărtat, încât merită toată recunoștința nu numai a minerilor români ortodocși din Colonia Tic, ci și a neamului întreg românesc și în special a bisericii ortodoxe române.

Prot. A. MUNTEAN

Sfințirea bisericii din Colonia Tic

Nottara în „Regele Lear"

† CONSTANTIN NOTTARA. Actorul Constantin Nottara, însuflețitorul atâtor personagii de frunte din capodoperele artei dramatice, după o viață plină de succesele rampei, și-a jucat zilele trecute ultimul rol când sufletul lui de artist a plecat dintre noi pentru totdeauna. A lăsat cu limbă de moarte să fie îngropat fără muzică, fără cuvântări și, dacă se poate, fără brațe de flori. Dorința i-a fost respectată întocmai. Dumnezeu să-l odihnească și să facă să nu piară sămânța talentului său de pe scena teatrului românesc, niciodată. GR. T. M.

CEL MAI ÎNALT PAS DIN ROMÂNIA. E pasul „Urda" care leagă Sibiul cu Târgu-Jiu pe o distanță de 100 km. și poate fi traversat cu automobilul ajungând până la înălțimea de 2250 metri, fiind astfel al 7-lea pas mai înalt din Europa. Pentru a trece acest pas se pornește dela

Sibiu prin Sălişte - Poiana - Sibiului, Jina, Şugag, Oaşa, munţii „Urda“ şi Cerbul şi se ajunge în comuna Novaci din jud. Gorj.

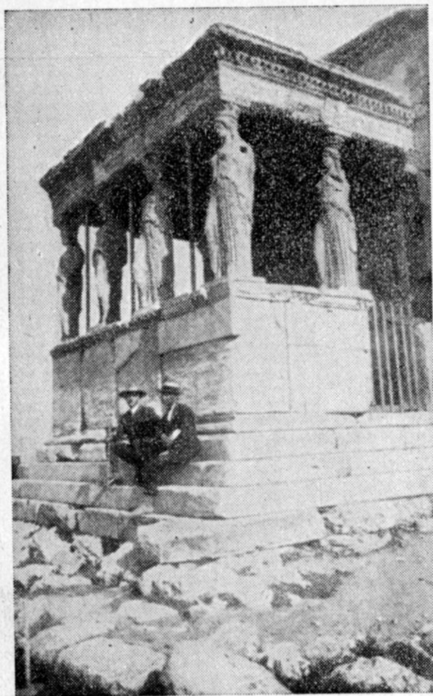
Pasul a fost construit mai întâi în anii 1915—1916 de armata română împreună cu locuitorii comunelor din judeţul Gorj, în scop strategic. De atunci drumul a fost complect neglijat până în anul 1935, când dl Ministru Tătărăscu împreună cu prefectura judeţului Sibiu au luat măsuri şi s'a reconstruit acest drum astfel încât această distanţă, se poate parcurge şi cu automobilul. Drumul a fost inaugurat în ziua de 6 Octomvrie 1935, de M. S. Regele Carol al II-lea, M. S. parcurgând întreaga distanţă de 200 km. dintre Sibiu şi Târgu-Jiu stând la volan timp de 10 ore. Dr. E. D.

Pasul „Urda“

La alţii

RESTAURAŢIA MONARHIEI ÎN GRECIA. Revoluţia venizelistă care a turburat simţitor Grecia anul trecut, s'a soldat, precum se ştie, cu înfrângerea rebelilor. Dupăce căpetenia răsculaţilor s'a refugiat în Italia, guvernul de pe acea vreme a început să se gândească serios la o soluţie care să pună capăt luptelor intestine atât de dese şi atât de păgubitoare aliatei noastre dela sud. Partidul de guvernământ, pe nume populist, se chema cândva partid monarhic, regalist. Ajuns stăpân pe situaţie, era natural să şteargă praful de pe vechea sa firmă şi să declare sus şi tare că numai restaurarea monarhiei ar putea aduce liniştea necesară prosperităţii ţării. Şeful guvernului, dl Tsaldaris, secondat de ministrul său de răsboiu generalul Condylis, acela care a înăbuşit revolta din anul trecut, a început să facă pregătirile de lipsă pentru organizarea unui plebiscit care avea să decidă de soarta republicei. Om pacinic, şeful guvernului, care are mai curând temperamentul ponderat al unui neamţ decât iuţimea grecului, voia să lase poporului libertatea de-a se exprima în deplină voie asupra regimului pe care-l agrează. In acest timp agitaţiile între republicani şi regalişti se ţineau lanţ, atât în stradă cât şi'n parlament. Situaţia aceasta a dus la un pronunciamento militar şi la un guvern revoluţionar în frunte cu energicul general Condylis, care guvern a hotărât readucerea regelui George cât mai în grabă, urmând ca populaţia să ratifice prin plebiscitul anunţat, actul arbitrar al guvernului. Preşedintele republicii, Alexandru Zaimis, a demisionat. Generalul Condylis va exercita prerogativele de regent până la venirea regelui. Militar neastâmpărat, dur şi tenace în acţiunile sale, cum a fost totdeauna, generalul-regent a luat o seamă de măsuri menite să revoluţioneze simţitor viaţa internă şi organizaţia de stat a Greciei. A început o goană de toată lauda după comunişti şi alte elemente anarhice. A declarat răsboiu francmasoneriei şi preconizează reducerea numărului deputaţilor dela 300 la 60, dintre cari 50 vor fi aleşi, iar 10 numiţi de rege la propunerea guvernului Majestăţii Sale. Acestea sunt faptele. Republica a fost îngropată, monarhia va fi restaurată şi ţara-şi va dobândi liniştea pe care n'a prea cunoscut-o. Pentru câtă vreme? Nu putem şti. Căci deşi neodihnitul cretan Venizelos e bătrân şi par'că n'ar mai avea când să răscoale oamenii, totuşi, când ne gândim la Grecia de azi, pe care mai mult sau

Atena—Acropole: Cairatidele

mai puţin bine o cunoaştem, ne aducem aminte de Mexic. Greciei îi trebue omul care s'o tragă de urechi, s'o trezească.

Fi-va el generalul Condylis?

GR. T. M.

RĂSBOIUL ITALO-ABISINIAN. Conflictul dintre Italia şi Abisinia n'a putut fi deslegat pe cale paşnică. Neţinând seama de sfaturile Ligii Naţiunilor, Italia a început ostilităţile militare. Trupele italiene au pătruns pe teritor abisinian din două părţi, din Eritrea şi din Somalia italiană. In primele două săptămâni de răsboi au isbutit să înainteze pe alocurea, fără lupte mari şi fără vre-o mai simţită rezistenţă din partea abisinienilor pe o adâncime de 40—50 de kilometri. Pe frontul de Nord au ocupat orăşelele Adua şi Axum, iar pe frontul sud-estic localităţile mai importante Ual-Ual şi Gherlogubi. Ultimele două săptămâni nu a marcat nici un eveniment militar mai important. Armata italiană mulţumindu-se cu opera de consolidare a poziţiilor ocupate şi cu organizarea teritoriului ocupat. Provincia nordică Tigre (cu vreo-o sută de mii locuitori) a fost declarată ca aparţinând de aci înainte suveranităţii Maestăţii Sale Regelui Italiei. In această provincie a fost desfiinţată sclăvia.

Cel mai apropiat obiectiv militar al armatelor italiene pare a fi împreunarea celor două fronturi şi tăerea liniei ferate care leagă portul Djibuti cu Adis Abeba, capitala Abisiniei. Inaintarea forţelor italiene de aci înainte va fi însă tot mai anevoioasă din pricina piedicilor terenului foarte accidentat (munţi înalţi şi prăpăstioşi), ca şi din pricina rezistenţei armatei abisiniene care în timpul din urmă a primit armament şi material de răsboiu.

Datorită insistenţelor Angliei, Liga Naţiunilor a hotărât aplicarea sancţiunilor economice împotriva Italiei care, atăcând Abisinia, a călcat pactul fundamental al înaltului for genevez. Pe urma activităţii împăciuitoare desfăşurate în deosebi de diplomaţia franceză, atmosfera internaţională pare a se mai fi domolit în timpul din urmă şi nu este exclusă posibilitatea încetării ostilităţilor militare dintre Italia şi Abisinia, întrucât unii factori ai Ligii Naţiunilor par a fi gata să facă anumite concesii coloniale Italiei, numai pentruca pacea să fie restabilită. Negusul a declarat de mai multe ori că se supune hotărârii Ligii Naţiunilor. Intrebarea este dacă şi Ducele va putea fi înduplecat să se mulţumească cu un succes parţial al tendinţelor de expansiune colonială cari îi alcătuesc axa activităţii sale diplomatice şi militare.

N. C.

Mussolini

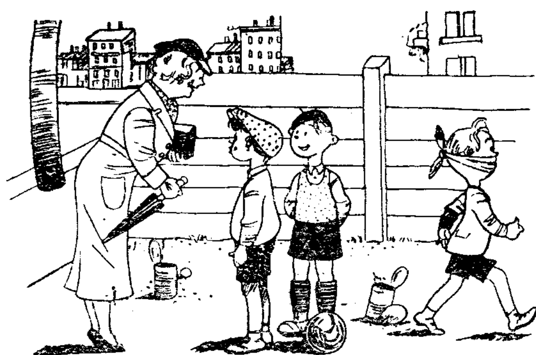
Soldaţi Abisinieni

Un roiu de avioane italiene

Viața veselă

— Strengarilor! Dece i-ați legat gura băiețelului?

— Fiindcă l-am trimis să ne cumpere bomboane...

ANTRENAMENT

Tatăl: Nu ți-e rușine să lenevești de dimineața până seara! Uită-te la mine: eu lucrez toată ziua și nu mă obosesc.

Fiul: Nu e lucru mare, dacă ai un antrenament de 30 ani!

SOCOTEALĂ EXACTĂ

Stăpâna: Ia spune, Mărie, de câteori am să mă mai supăr eu până vei termina la timp mâncarea?

Maria: Incă 15 zile, doamnă dragă; azi e chiar 15 și la întâiu plec.

CONȘTIINCIOS (La restaurant)

Primul domn: Mie-mi dai odată morun.

Al doilea domn: Mie la fel.

Al treilea domn: Și mie odată morun, dar să fie proaspăt.

Chelnerul (la bucătărie): De trei ori morun, dar odată să fie proaspăt!

LOGICA:

Profesorul: Poți să-mi spui vre'una din particularitățile apei?

— Da. Când ne spălăm, apa se înegrește.

CURAGIOSUL

— Am să te fac, Domnule, să-mi plătești scump palma asta.

— Ne-am înțeles. Fă-mi prețul pentru o jumătate de duzină. Și-i mai arse încă cinci palmi.

CÂNI INTELIGENȚI

— Sunt câni foarte inteligenți, Domnule. Al meu, de exemplu, începe să urle cum o vede pe nevastă-mea că se apropie de pian.

OMUL HARNIC

— M'am sculat mai obosit decât m'am culcat.

— Cum asta?

— Am visat că lucram câte 8 ore pe zi.

PREZICĂTOAREA

— Șapte ani de aici înainte vei suferi mizeria: Vei trăi în sărăcie.

— Șapte ani? Cam mult!... In sfârșit... și după aceea?

— Te vei obicinui cu ea.

LA BĂRBIER

— Cum voiți să vă tund, Domnule?

— In tăcere, răspunse clientul.

PLATNIC BUN

— E cea din urmă oară când viu să vă cer banii ce-mi datorați.

— Foarte bine! căci începuseși să mă plictisești cu inzistențele Dtale.

PREVEDERE

Bărbatul către nevastă:

— Când unul din noi doi va fi mort — am să mă retrag la țară.

SFATUL DOCTORULUI:

Medicul (către pacientul care suferă de insomnie): Ei, astă noapte ai dormit?

Pacientul: Nu.

Medicul: Dacă nu vrei să-mi urmezi sfatul: Ți-am spus să numeri în gând până adormi.

Pacientul: Am ajuns cu număratul până la 28.790.

Medicul: Și?

Pacientul: In momentul acela se făcuse ziuă și m'am îmbrăcat să mă duc la slujbă.

O NENOROCIRE NU TOCMAI MARE

Doi prietini, cari nu se văzuseră de mult, se întâlnesc din întâmplare.

— Cum o mai duci? — întreabă unul din ei.

— Nu tocmai bine, răspunse celălalt; m'am însurat de când nu ne-am văzut.

— Veste bună.

— Nu tocmai bună, căci mi-am luat o femee rea și am o soacră la fel.

— Atunci e rău.

— Nu tocmai... căci avea vre-o 3 milioane zestre.

— Ei asta consolează.

— Nu tocmai, căci am vârât banii în oi și oile au murit de gălbează.

— Asta e destul de rău.

— Nu tocmai rău, căci vânzând pieile cu preț bun, mi-am scos pierderea.

— In cazul ăsta te-ai despăgubit.

— Nu tocmai, căci mi-a ars casa în care aveam banii.

— Vai de mine! Asta e o mare nenorocire.

— Nu tocmai mare, căci a ars și soacra cu ea.

VIAȚA ILUSTRATĂ

REVISTA DE FAMILIE

APARE LUNAR

SUB AUSPICIILE „FRAȚIEI ORTODOXE ROMÂNE", SECȚIA SIBIU

ABONAMENTUL PE UN AN 200 LEI. PE O JUMĂTATE DE AN 100 LEI. UN NUMĂR 20 LEI

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: SIBIU, ACADEMIA TEOLOGICA „ANDREIANĂ"

ABONAMENTE SE POT FACE ȘI LA LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ, SIBIU

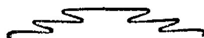

Pentru abonați

Dacă nu mai găsiți revista la librăria dela care ați cumpărat-o până acuma, adresați-Vă direct administrației. Pentrucă nu mai trimitem revista librăriilor cari nu-și achită datoria față de noi.

Numărul viitor al „Vieții Ilustrate" îl vom trimite cu ramburs tuturor acelor abonați cari nu-și vor fi achitat abonamentul până la data de 1 Decemvrie 1935.

Cereți „Viața Ilustrată" la restaurante și cafenele

Nu uitați să Vă înoiți abonamentul la „Viața Ilustrată" și să recomandați revista prietinilor și cunoscuților D-Voastră. „Viața Ilustrată" este unica revistă de familie, care duce în casa Românului lumină pentru suflet și desfătare pentru ochi.

TIPARUL TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE SIBIU

IN ACEST NUMĂR:

PENTRU COLABORATORI

Revista se pune sub tipar totdeauna la 15 ale lunei. Domnii colaboratori sunt rugați să-și trimită manuscrisele până la această dată. Rugăm articole scurte, scrise citeț, pe o singură pagină a hârtiei. Întrucât e posibil, dorim ilustrații (fotografii) la text. Ordinea articolelor e determinată de necesități tehnice, nu de alte considerații. — Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Primim spre publicare cronici despre evenimentele culturale și sociale din oricare parte a țării. Aceste cronici trebue să fie însă însoțite de fotografii.

